

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ОПАН 2021 – 2028 година

СЪДЪРЖАНИЕ

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ	2
1.НОРМАТИВНА УРЕДБА	8
АНАЛИЗ НА МЕЖДУНАРОДНО И НАЦИОНАЛНО ЕКОЛОГИЧНО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО. СТРУКТУРА НА ПРАВОТО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ В ОБЛАСТТА НА ОКОЛНАТА СРЕДА.	8
ХАРМОНИЗАЦИЯ НА НАЦИОНАЛНОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО В ОБЛАСТТА НА ОКОЛНАТА СРЕДА С ТОВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ.....	10
3.ПРЕВАНТИВНИ МЕРКИ ЗА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ПОЛИТИКИТЕ В ОБЛАСТТА НА ОКОЛНАТА СРЕДА.	21
2.АНАЛИЗ НА СРЕДА	25
ФИЗИКО- ГЕОГРАФСКА ХАРАКТЕРИСТИКА	25
РЕЛЕФ.....	26
АНАЛИЗ НА КЛИМАТИЧНИТЕ И МЕТЕОРОЛОГИЧНИ ФАКТОРИ	26
ПОЛЕЗНИ ИЗКОПАЕМИ	33
НАСЕЛЕНИ МЕСТА НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНАТА.....	33
3. ОКОЛНА СРЕДА.....	34
АТМОСФЕРНИЯ ВЪЗДУХ.....	34
ВОДНИ РЕСУРСИ.....	38
РЕКИ.....	39
МИНЕРАЛНИ ВОДИ И ЯЗОВИРИ.....	40
НАБЛЮДЕНИЕ НА ВОДНИТЕ РЕСУРСИ	40
ВОДОСНАБДЯВАНЕ	42
КАНАЛИЗАЦИЯ.....	44
ПРЕЧИСТВАТЕЛНИ СТАНЦИИ ЗА ОТПАДНИ ВОДИ И ИЗТОЧНИЦИ НА ЗАМЪРСЯВАНИЯ...44	
ОТПАДЪЦИ	45
АНАЛИЗ НА ЗАКОНОДАТЕЛСТВОТО И ПОЛИТИКАТА ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ В Р БЪЛГАРИЯ.....	45
МОРФОЛОГИЧЕН СЪСТАВ НА ОТПАДЪЦИТЕ	49
СИСТЕМА ПО СМЕТОСЪБИРАНЕ И СМЕТОИЗВОЗВАНЕ.....	50
ПОЧВИ И НАРУШЕНИ ТЕРЕНИ	53

ПОЧВИ.....	53
ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ, БИОРАЗНООБРАЗИЕ И ЛЕЧЕБНИ РАСТЕНИЯ	59
ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ.....	59
БИОРАЗНООБРАЗИЕ.....	61
ЛЕЧЕБНИ РАСТЕНИЯ	62
ГОРИ.....	63
ЗЕЛЕНИ ПЛОЩИ В НАСЕЛЕНИТЕ МЕСТА	64
ШУМ.....	65
РАДИАЦИОННА ОБСТАНОВКА И ВЛИЯНИЕ ОТ НЕЙОНИЗИРАЩИ ЛЪЧЕНИЯ	66
4. УПРАВЛЕНСКА СТРУКТУРА НА ОБЩИНА ОПАН В КОНТЕКСТА НА ВЪПРОСИТЕ ПО ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА.....	67
5. ИКОНОМИЧЕСКО, ДЕМОГРАФСКО И ФИНАНСОВО СЪСТОЯНИЕ	68
ИКОНОМИЧЕСКО СЪСТОЯНИЕ	68
ОСНОВНИТЕ СТРУКТУРООПРЕДЕЛЯЩИ ПРЕДПРИЯТИЯ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНАТА В РАЗЛИЧНИ ОТРАСЛИ СА КАКТО СЛЕДВА:	73
ТРАНСПОРТ.....	75
ТУРИЗЪМ.....	77
ДЕМОГРАФСКО СЪСТОЯНИЕ.....	78
ФИНАНСОВО СЪСТОЯНИЕ НА ОБЩИНА ОПАН В ОБЛАСТТА НА ОКОЛНАТА СРЕДА ..	81
ФИНАНСОВИ СРЕДСТВА В ОБЛАСТТА НА ОКОЛНАТА СРЕДА.....	81
6. АНАЛИЗ НА СИЛНИТЕ И СЛАБИТЕ СТРАНИ, ВЪЗМОЖНОСТИТЕ И ЗАПЛАХИТЕ – SWOT АНАЛИЗ	81
7. ВИЗИЯ ЗА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ОПАН	85
8. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА	86
ГЕНЕРАЛНА СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ	86
СПЕЦИФИЧНИ СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ И ИНДИКАТОРИ.....	87
9. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ И ИНДИКАТИВНА ФИНАНСОВА ТАБЛИЦА.....	98
10. СИСТЕМА ЗА МОНИТОРИНГ, ОТЧЕТ И КОНТРОЛ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОБЩИНСКАТА ПРОГРАМА.....	116
ОРГАНИЗАЦИЯ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО, МОНИТОРИНГ И КОНТРОЛ НА ПРОГРАМАТА	116

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

ООН – Организация на обединените нации

ЕС – Европейски съюз

ЕК – Европейска комисия

РД – Рамкова директива

РДВ – Рамкова директива за водите

ДВ – Държавен вестник

ISO – Международната организация по стандартизация

ПООС – Програма за опазване на околната среда

SWOT – силни и слаби страни, възможности и заплахи

МОСВ – Министерство на околната среда и водите

ИАОС – Изпълнителна агенция по околна среда

РИОСВ – Регионална инспекция по околна среда и водите

ПУДООС – Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда

МЗ – Министерство на здравеопазването

РЗИ – Регионална здравна инспекция

НСИ – Национален статистически институт

ГД ГРАО – Главна дирекция „Гражданска регистрация и административно обслужване“

В и К – Водоснабдяване и канализация

РЦУО – Регионален център за управление на отпадъците

ТСУ – Териториално и селищно устройство

БДС – Български държавен стандарт

ЗМСМА – Закон за местното самоуправление и местната администрация

ЗМДТ – Закон за местните данъци и такси

ЗООС – Закон за опазване на околната среда

ЗУО – Закон управление на отпадъците

ЗВ – Закон за водите

ЗБР – Закон за биологичното разнообразие

ЗЗТ – Закон за защитените територии

ЗЗВВХВС – Закон за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси

ПМС – Постановление на министерски съвет

ОВОС – Оценка на въздействието върху околната среда

ЕО – Екологична оценка

КР – Комплексно разрешително

КАВ – Качество на атмосферния въздух

ПДК – Пределно допустими концентрации

ТБО – Твърди битови отпадъци

ЕГО – Едро габаритни отпадъци

КАВ – Качество на атмосферния въздух

ВЕИ – Възобновяеми енергийни източници

ЕЕ – Енергийната ефективност

ВЪВЕДЕНИЕ

Общината е основната административно-териториална единица, в която се осъществява местното самоуправление. От Закона за местното самоуправление и местната администрация произтичат правомощията на органите на местната власт.

Общинската програма и планът за действие следва да се считат като отворена система, в която периодично да бъдат отразявани промените произтичащи от промяна на законодателството и приоритетите в региона. При определяне на приоритетите в настоящата програма за различните сектори на околната среда са съблюдавани насоките на съответните национални програми и стратегии, в съответствие с Инструкцията на МОСВ. В допълнение, в процеса на разработване на програмата са взети предвид и водещите принципи, възприети на Конференцията за устойчиво развитие и околна среда на ООН, известен като Рио '92, а именно:

Принцип на превантивните мерки, основаващи се на най-добрите съществуващи научно-технически постижения, с цел да се намалят рисковете за хората и околната среда

Принцип “Замърсителят плаща”, който означава, че на всички нива разходите по предотвратяването и отстраняването на екологичното замърсяване се носят от отговорните за причиняването им

Принципът, че защитата на околната среда е обща задача за правителствата, гражданите и промишлеността, осъществявана чрез сътрудничество между тях

Принципът на интегрирането, който означава, че опазването на околната среда е въпрос, който не трябва да се обсъжда самостоятелно и че екологичните аспекти трябва винаги да се вземат предвид при оформянето и прилагането на политиките в много други области, като транспорта, енергетиката, промишлеността, селското стопанство и др.

Тези фундаментални принципи са в основата на всички политики, програми и действия, насочени към опазване на околната среда на всички нива – международно, национално, регионално, местно. Те са в основата и на настоящата Програма за опазване

на околната среда на Община Опан, която се явява естествено продължение на провежданата от общинската администрация политика в областта на околната среда.

Основният използван метод в разработката е стратегическо планиране, почиващо на SWOT анализ. Настоящата програма е съобразена и с основните стратегически цели, които са заложи в Планът за интегрирано развитие на общината 2021-2027 г.. Програмата цели да осигури разумен баланс между административните и пазарно-ориентираните икономически регулатори, като в максимална степен използва представения интегриран подход за координация и взаимодействие на структури, ресурси и усилия.

Програмата за опазване на околната среда на Община Опан за периода 2021 – 2028г. е изложение на основните цели и задачи на Общината в областта на опазване на околната среда и е основен инструмент за реализиране на националната екологична политика на местно ниво. По същността си тя е целенасочено планиране на дейностите в областта на околната среда за посочения времеви диапазон.

При разработването ѝ са взети под внимание стратегически и програмни документи, действащи на национално, регионално и местно ниво.

Основните задачи, които се поставят с програмата, са свързани с опазване на околната среда, бъдещи действия за намаляване на вредните последици от човешката дейност, както и изготвяне на план за действие, съдържащ мерки за изпълнение с възможности за финансиране.

Решаването на възникналите екологични проблеми ще се основава на принципите на устойчиво развитие, предотвратяване на замърсяванията, последващо отстраняване на възникналите вреди, прозрачност в процеса на вземане на решения, съхраняване на биоразнообразието и приоритетните местообитания за идните поколения и търсене на отговорност от замърсяващите околната среда граждани, производители и потребители. Настоящата програма ще бъде базирана основно на принципа на устойчивото развитие. Концепцията за устойчиво развитие възниква като резултат на осъзнаването на необходимостта от конструктивни идеи за преодоляването на негативните явления в съвременното общество, застрашаващи човечеството от екологична катастрофа и социална дезорганизация. В този смисъл тя е своеобразен отпор на съществуващите в обществото норми, съдържащите се в тях образци и модели на поведение.

ОСНОВАНИЕ

Програма за опазване на околната среда на Община Опан за периода 2021 - 2028 г. е разработена на основание чл. 79, ал. 1 от Закона за опазване на околната среда и в съответствие с Методическите указания за изготвяне на общински програми за опазване на околната среда и е подчинена на целите на Закона за опазване на околната среда.

ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

Общинската програма за опазване на околна среда е средство за постигане целите на Закона за опазване на околната среда и се разработва в съответствие с принципите за опазване на околната среда, а именно:

1. Устойчиво развитие;
2. Предотвратяване и намаляване на риска за човешкото здраве;
3. Предимство на предотвратяването на замърсяване пред последващо отстраняване на вредите, причинени от него;
4. Участие на обществеността и прозрачност в процеса на вземане на решения в областта на околната среда;
5. Информираност на гражданите за състоянието на околната среда;
6. Замърсителят плаща за причинените вреди;
7. Съхраняване, развитие и опазване на екосистемите и присъщото им биологично разнообразие;
8. Възстановяване и подобряване на качеството на околната среда в замърсените и увредените райони;
9. Предотвратяване замърсяването и увреждането на чистите райони и на други неблагоприятни въздействия върху тях;
10. Интегриране на политиката по опазване на околната среда в секторните и регионалните политики за развитие на икономиката и обществените отношения;
11. Достъп до правосъдие по въпроси, отнасящи се до околната среда.

Основната цел на настоящата програма е **запазване доброто състояние на околната среда, подобряване системата за управление на отпадъците и постигне устойчиво решаване на екологичните проблеми в община Опан.** Програмата сама по себе си представлява комплексна разработка по проблемите, свързани с опазване на околната среда и включва всички нейни компоненти – въздух, води, почви, биологично

разнообразие, както и факторите /заплахите/ които оказват влияние върху състоянието им – урбанизация, шум, отпадъци и човешката дейност – енергия, транспорт, промишленост, земеделие, горско стопанство, туризъм.

Основните политики и методи, чрез които Община Опан ще се стреми към постигането на горепосочената цел са следните:

- Идентифициране на приоритетните екологични цели и обединяване на усилията на различните заинтересовани страни за тяхното постигане;
- Формиране на адекватна екологична политика на Общината съобразена с наличните ресурси;
- Ефективно и целесъобразно използване на наличните природни ресурси, целящо тяхното максимално опазване;
- Обединяване усилията на общинските органи, предприятията, обществеността при вземане на решения за околната среда и в следствие при изпълнението им;
- Оптимално използване на ограничените финансови и човешки ресурси за решаване на приоритетните екологични проблеми.

1. НОРМАТИВНА УРЕДБА

АНАЛИЗ НА МЕЖДУНАРОДНО И НАЦИОНАЛНО ЕКОЛОГИЧНО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО. СТРУКТУРА НА ПРАВОТО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ В ОБЛАСТТА НА ОКОЛНАТА СРЕДА.

Правото на ЕС се състои от три различни, но взаимосвързани типа от законодателство.

„Първично законодателство”, което включва Договорите за създаване на Европейските общности (Договорът от Маастрихт, 1992г. за ЕС) и което е резултат от директните преговори между правителствата на Държавите - членки. Договорите изискват последваща ратификация от националните парламенти и очертават основните принципни положения, които се доразвиват и регламентират в пълнота от т.нар. „вторично

законодателство” - Директиви, Регулации, Решения. Член 2,3, ал.К и 130 г-т от Договора на Европейската общност са нормативната база в сферата на околната среда.

„Вторично законодателство”, е резултат от законотворческата дейност на институциите на ЕС и се издава въз основа на Договорите и доразвива и регламентира в пълнота установените в тях общи положения. Вторичното законодателство може да бъде под формата на:

- Регулации (Регламенти), които се прилагат директно и са обвързващи за Държавите - членки, без да е необходимо те да пренасят техните разпоредби в своето национално законодателство.
- Директиви, които обвързват Държавите членки по отношение на резултата, който трябва да бъде постигнат в определен срок, като оставят националните власти да изберат формата и метода за постигането му. Важно място в областта на околната среда заемат Рамковите директиви. Те поставят общи принципи, процедури и изисквания към законодателството на ЕС в различните сектори от областта на околната среда, на които трябва да отговарят всички останали директиви в съответната област.
- Решения, които са задължителни за страните до които са адресирани: (Държава членка, физическо или юридическо лице). Те също не изискват въвеждане в националното законодателство.
- Препоръки и мнения, които нямат обвързващ характер.

Решения на Европейския съд. Тяхната функция е да тълкуват текстове на първичното и вторичното законодателство и да разрешават възникналите спорове по тяхното прилагане.

От своя страна Европейското законодателство в областта на околната среда се подразделя в няколко сектора:

- хоризонтално законодателство;
- качество на въздуха;
- управление на отпадъците;
- качество на водите;

- контрол на промишленото замърсяване и управление на риска;
- химически вещества и генетично модифицирани организми;
- шум от машини и превозни средства;
- ядрена безопасност и защита от радиация.

ХАРМОНИЗАЦИЯ НА НАЦИОНАЛНОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО В ОБЛАСТТА НА ОКОЛНАТА СРЕДА С ТОВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ.

Законодателството в областта на околната среда предвижда специфични видове нормативни, административни и инвестиционни мерки, в зависимост от секторния му обхват. Наред с това има и значителен брой хоризонтални мерки, касаещи въпросите на екологичното управление, които са изключително важни за постигането на една от най-значимите цели в съвременното управление на околната среда в Европа - интегрираното предотвратяване и контрол на замърсяването на околната среда по всички компоненти едновременно.

ОСНОВЕН ЕКОЛОГИЧЕН ЗАКОН - ЗАКОН ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

Рамката на съвременното екологично законодателство в България се поставя от Закона за опазване на околната среда (ЗООС – обн. ДВ бр.91/2002 г. посл. изм.и доп. ДВ бр.21/12.03.2021 г.).Той ревизира системата от екологичните стандарти и въвежда принципите: „Замърсителят плаща”, „Правото на обществеността да бъде информирана” и „Превенция на замърсяването”. Освен това законът урежда въпросите с опазването и ползването на компонентите на околната среда, процедурата по оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС), финансирането на дейностите, правата и задълженията на отговорните институции. Съгласно чл.81 от ЗООС се оценява въздействието върху околната среда на планове, програми и на инвестиционни предложения за строителство, дейности и технологии или на техни изменения или разширения, при осъществяването, на които са възможни значителни въздействия върху околната среда.

ЗАКОНОДАТЕЛСТВО

В процеса на хармонизация на националното законодателство с европейското екологично право, през последните години Министерството на околната среда и водите в

сътрудничество с други министерства е разработило редица нормативни акта, хармонизиращи българското законодателство със съответни актове на законодателството на ЕС. Изготвените нормативни актове, съгласно ранга си са приети от Народното събрание и Министерски съвет на Р. България. Във всички нормативни актове, приети през последните години, специално внимание се отделя на определянето на компетенциите, правата и задълженията на администрацията на централно, регионално и местно ниво за прилагането и налагането на изискванията, произтичащи от постиженията на правото на ЕС.

Основните изисквания за опазване на околната среда, респективно функциите на различните администрации, са въведени чрез следните секторни закони:

- Закон за опазване на околната среда;
- Закон за опазване на чистотата на атмосферния въздух;
- Закон за управление на отпадъците ;
- Закон за водите;
- Закон за почвите;
- Закон за защитените територии;
- Закон за лова и опазване на дивеча;
- Закон за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси;
- Закон за лечебните растения;
- Закон за биологичното разнообразие;
- Закон за ограничаване изменението на клима

ХОРИЗОНТАЛНО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО

- Закон за опазване на околната среда (ДВ, бр. 91/ от 25.09.2002 г., посл. изм. и доп.ДВ. бр.21/13.03.2021 г.)
- Наредба за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда (ДВ, бр.25/18.03.2000 г. посл. изм. и доп. ДВ. бр.67 от 23.08.2019г.)
- Наредба за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми (ДВ, бр. 57/2004 г., посл. изм. и доп.ДВ.бр. 67 от 23.08.2019 г.)

КАЧЕСТВО НА ВЪЗДУХА

- Закон за опазване чистотата на атмосферния въздух (обн. ДВ бр.45/28.05.1996 г., посл.изм. и доп. ДВ., бр. 8115.10.2019 г.). Прилага се към стационарните и подвижни източници на замърсяване. Урежда изисквания към емисии от източниците, към качеството на атмосферния въздух, изисквания към продукти и процеси, събиране и предоставяне на информация, санкции за нарушителите, задължения на държавата, общините, физическите и юридическите лица.
- Наредба №1/2005 г. за норми за допустими емисии на вредни вещества (замърсители) изпускани в атмосферата от обекти и дейности с неподвижни източници на емисии (обн. в ДВ.бр.64/2005 г.) ;
- Наредба №6/1999 г. за реда и начина за измерване на емисиите от вредни вещества, изпускани в атмосферния въздух от обекти с неподвижни източници (обн. ДВ.бр.31/1999 г., посл. изм. и доп. ДВ.бр.61/28.07.2017 г.);
- Наредба №7/1999 г. за оценка и управление качеството на атмосферния въздух (обн. в ДВ.бр.45/1999 г.);
- Наредба №10/2003г. за норми за допустими емисии (концентрации в отпадъчни газове) на серен диоксид, азотни оксиди и общ прах, изпускани в атмосферния въздух от големи горивни инсталации (обн. в ДВ.бр.93/21.10.2003 г., посл. изм. и доп. ДВ.бр.63/31.07.2018 г.);
- Наредба №12/2010г. за норми на серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух (обн. В ДВ.бр.58/30.07.2010 г.).

УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

- Закон за управление на отпадъците (обн. ДВ, бр. 53/13.07.2012 г., посл. изм. И доп.ДВ., бр.19/05.03.2021г). Законът за управление на отпадъците (ЗУО) урежда екологосъобразното управление на отпадъците като съвкупност от права, задължения, решения, действия и дейности, свързани с образуването и третирането им, както и различни форми на контрол. Със ЗУО е въведена йерархия за управление на отпадъците с първи приоритет предотвратяване на образуването на отпадъците, следвано от оползотворяването им и на последно място

екологосъобразното им обезвреждане. Законът регламентира задълженията на лицата, извършващи дейности по третиране и транспониране на отпадъците, въвежда изискване и за представяне на документи относно отчета и информацията за дейностите с отпадъци. Определени са контролните органи и обхвата на тяхната компетентност.

- Закон за ратификация на Базелската конвенция за контрол на трансграничния превоз на опасни отпадъци и тяхното третиране (обн. ДВ. бр.8 от 26.01.1996 г.);
- Наредба №2 за класификация на отпадъците (обн. ДВ, бр.46 /01.06.2018 г.);
- Наредба №4 за условията и изискванията за изграждането и експлоатацията на инсталации за изгаряне и инсталации за съвместно изгаряне на отпадъци (обн. ДВ, бр. 36 /2013 г. изм. и доп. ДВ.бр.82/05.10.2018 г.);
- Наредба №7 за изискванията, на които трябва да отговарят площадките за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци (обн., ДВ, бр. 81/2004 г.);
- Наредба № 6 за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци (обн. ДВ, бр. 80/2013 г., посл. изм. ДВ.,бр.13/07.02.2017г.);
- Наредба № 1/2014 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри(обн., ДВ, бр. 51/2014 г. изм. и доп. ДВ.бр30/31.03.2020 г.);
- Наредба № 7 от 19.12.2013 г. за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци (обн., ДВ, бр. 111 от 27.12.2013 г., посл. изм. ДВ. бр.7/20.01.2017г.)
- Наредба за разделно събиране на биоотпадъците, приета с ПМС № 275 от 06.12.2013 г. (обн. ДВ, бр. 107 от 13.12.2013г., посл. изм. ДВ. бр.47/05.06.2018 г.)
- Наредба за разделно събиране на биоотпадъци и третиране на биоразградимите отпадъци, приета с ПМС № 20 от 25.01.2017 г. (обн. ДВ, бр. 11 от 31.1.2017 г.).
- Наредба за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали, приета с ПМС 277 от 5.11.2012 г. (обн., ДВ, бр. 89 от 13.11.2012 г., в сила от 13.11.2012 г.)

- Наредба за изискванията за третиране и транспортиране на производствени и опасни отпадъци (приета с ПМС № 53 от 1999 г., ДВ, бр.29/1999 г.)
- Наредба за опаковките и отпадъците от опаковки (обн., ДВ, бр. 85/06.11.2012 г., изм. и доп., бр. 60/20.07.2018 г.)
- Наредба № 3 за изискванията към инсталации, произвеждащи титанов диоксид (обн. ДВ, бр. 49/04.06.2013 г.)
- Наредба за излезлите от употреба моторни превозни средства (Приета с ПМС № 11 от 15.01.2013 г., обн., ДВ, бр. 7 от 25.01.2013 г., в сила от 25.01.2013 г., изм. и доп., бр. 95 от 1.11.2013 г., в сила от 1.11.2013 г., изм., бр. 60 от 22.07.2014 г., в сила от 22.07.2014 г., бр. 57 от 28.07.2015 г., в сила от 28.07.2015 г., изм. и доп. ДВ.бр.60/20.07.2018 г.)
- Наредба за реда и начина за оползотворяване на утайки от пречистването на отпадъчни води чрез употребата им в земеделието (Приета с ПМС № 201 от 4.08.2016 г., обн., ДВ, бр. 63 от 12.08.2016 г.).
- Наредба за батерии и акумулатори и за негодни за употреба батерии и акумулатори (Приета с ПМС № 351 от 27.12.2012 г., обн., ДВ, бр. 2 от 8.01.2013 г., в сила от 8.01.2013 г., попр., бр. 6 от 22.01.2013 г., изм. и доп., бр. 51 от 11.06.2013 г., в сила от 11.06.2013 г.)
- Наредба за отработените масла и отпадъчните нефтопродукти (приета с ПМС № 352 от 27.12.2012 г., обн. ДВ. бр.2 от 08.01.2013 г.)
- Наредба за изискванията за реда и начина за инвентаризация на оборудване, съдържащо полихлорирани бифенили, маркирането и почистването му, както и за третирането и транспортирането на отпадъци, съдържащи полихлорирани бифенили (обн., ДВ, бр. 70 от 22.08.2014 г.)
- Наредба за излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване (обн. ДВ, бр. 100 от 19.11.2013 г., в сила от 01.01.2014 г., изм. и доп. ДВ.бр.60/20.07.2018 г.)
- Наредба за определяне на реда и размера за заплащане на продуктова такса за продукти, след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци (обн., ДВ, бр. 53 от 10.06.2008 г., посл. изм. бр. 100 от 19.11.2013 г., в сила от 1.01.2014г.).

- Наредба за изискванията за третиране на излезли от употреба гуми (Приета с ПМС № 221 от 14.09.2012 г., обн. ДВ. бр.73 от 25.09.2012 г., изм. и доп. ДВ.бр.60/20.07.2018 г.)

КАЧЕСТВО НА ВОДИТЕ

- Закон за водите (обн.ДВ, бр. 67 / 27.07.1999г., в сила от 28.01.2000г., посл. изм. и доп., бр. 12 от 3.02.2017 г. изм. и доп. ДВ.бр. 213/13.03.2020 г.). Определя условията за опазването и използването на водите и водните обекти. Целта на ЗВ е осигуряване на единно и балансирано управление на водите в интерес на обществото, защита на здравето на населението и устойчивото развитие на страната;
- Наредба №1/10.10.2007 г. за проучване, ползване и опазване на подземните води (ДВ, бр. 87/30.10.2007 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.102/23.12.2016г.);
- Наредба №1/11.04.2011 г. за мониторинг на водите (ДВ, бр.34/29.04.2011 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр. 20/15.03.2016 г.);
- Наредба №2 за опазване на водите от замърсяване с нитрати от земеделски източници (ДВ, бр. 27/11.03.2008 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.97/09.12.2011 г.);
- Наредба № 2/08.06.2011 г. за издаване на разрешителни за заустване на отпадъчни води във водни обекти и определяне на индивидуалните емисионни ограничения на точковите източници на замърсяване (обн. ДВ., бр. 47/21.06.2011 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.48/27.06.2015 г.);
- Наредба №3/16.10.2000 г. за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно – битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за профилактични, питейни и хигиенни нужди (обн.ДВ, бр. 88/27.10.2000 г.);
- Наредба №4 за изискванията към качеството на води, предназначени за обитаване от риби и черупкови организми (ДВ бр. 88/27.10.2000 г.);
- Наредба №5/30.05.2008 г. за управление качеството на водите за къпане (обн. ДВ.бр. 53/10.06.2008 г., изм. и доп. ДВ. бр.5/18.01.2013 г.);

- Наредба №6 за емисионни норми за допустимо съдържание на вредни и опасни вещества в отпадъчните води, зауствани във водни обекти (ДВ, бр.97/2000 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.24/23.03.2004 г.);
- Наредба №7/14.11.2000 г. за условията и реда за заустване на производствени отпадъчни води в канализационните системи на населените места (ДВ, бр. 98/01.12.2000 г.);
- Наредба № 9/2001 г. за качеството на водата, предназначена за питейнобитови цели (обн. ДВ., бр. 30/2001 г., посл. изм. и доп. ДВ., бр.102/12.12.2014 г.);
- Наредба за реда и начина на оползотворяване на утайки от пречистването на отпадъчни води чрез употребата им в земеделието (приета с ПМС № 201/04.08.2016 г., обн., ДВ., бр.63/12.08.2016 г.).

ЗАЩИТА НА ПРИРОДАТА

Националното законодателство покрива опазването на биологичното разнообразие и устойчивото използване на неговите компоненти, като фокуса е поставен основно върху опазването, отколкото върху устойчивото използване. Общите принципи и мерки за опазване на биологичното разнообразие са описани в ЗООС.

Опазването и устойчивото ползване на биологичното разнообразие в страната е регламентирано в следните закони:

- Закон за биологичното разнообразие (ДВ, бр. 77/ 09.08.2002 г., посл. изм. ДВ, бр.98/27.11.2018 г.);
- Закон за защитените територии (ДВ, бр. 133/ 11.11.1998 г., посл. изм. ДВ, бр. 1/03.01.2019 г.);
- Закон за лечебните растения (ДВ, бр. 29/ 07.04.2000 г., посл. изм. ДВ, бр. 96/01.12.2017 г.);
- Закон за лова и опазване на дивеча (ДВ, бр. 78/2000 г., посл.изм. и доп.ДВ. бр.74 /20.09.2019 г.);
- Закон за рибарството и аквакултурите (ДВ, бр. 41/2001г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.98/13.12.2019 г.) и подзаконовите нормативни актове към тях:

- Наредба за условията и реда за разработване на планове за управление на защитени територии (ДВ, бр.13/2000 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.55/07.07.2017 г.);
- Наредба за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони (ДВ, бр. 73/11.09.2007 г., посл.изм. и доп.ДВ.бр.94/30.11.2012 г.);
- Наредба № 2 от 20.01.2004 г. за правилата и изискванията за събиране на билки и генетичен материал от лечебни растения, издадена от министъра на околната среда и водите (ДВ бр.14/20.02.2004 г.);

ИНДУСТРИАЛНО ЗАМЪРСЯВАНЕ И УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА

Транспонирането на изискванията се осигурява от следните нормативни актове:

- Закон за отговорността за предотвратяване и отстраняване на екологични щети (ДВ.бр.43/ 29.04.2008 г., посл. изм. и доп.ДВ. бр.58/18.07.2017 г.);
- Наредба за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда (ДВ,бр.25/18.03.2003 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.67/23.08.2019 г.);
- Наредба за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми (ДВ. бр.57/02.07.2004 г., посл.изм. и доп.ДВ. бр. 67/23.08.2019 г.);
- Наредба за условията и реда за определяне на отговорността на държавата и за отстраняване на нанесените щети върху околната среда, настъпили от минали действия или бездействия при приватизация (ДВ,бр.66/30.07.2004 г., посл.изм. и доп. ДВ. бр.96/06.12.2011 г.);
- Наредба за условията и реда за издаване на комплексни разрешителни (ДВ. бр. 80/09.10.2009 г., посл.изм. и доп. ДВ. бр.67/23.08.2019 г.);

Страната успешно приключи изпълнението на поетите ангажименти в процеса на транспониране на Европейското законодателство по химикалите и предотвратяването на големи промишлени аварии, в хармонизирано национално законодателство за управление на химичните вещества и препарати, и предотвратяване на големи промишлени аварии.

ХИМИКАЛИ

Обществените отношения в страната, свързани с контрола и управлението на химичните вещества и препарати, като фактор, който въздейства на околната среда и човешкото здраве, са регулирани в редица нормативни актове с различен ранг - закони, наредби, правилници и др.

- Закон за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси (обн., ДВ, бр. 10/ 04.02.2000 г., посл. изм. и доп. ДВ.бр. 17/26.02.2019 г.). Той урежда условията и реда за пускането на пазара, търговията, вноса, износа и употребата на химични вещества и смеси, държавния контрол върху тях, както и правата и задълженията на физическите и юридическите лица, осъществяващи горепосочените дейности, с цел защита на здравето и живота на хората и опазване на околната среда и в съответствие с изискванията на европейското законодателство. ЗЗВВХВС създава правно основание за приемане на редица подзаконовни нормативни актове по прилагането му.

ГЕНЕТИЧНО МОДИФИЦИРАНИ ОРГАНИЗМИ

- Закон за генетично модифицирани организми (обн. ДВ бр.27/29.03.2005 г., посл.изм. ДВ, бр.58 от18 Юли 2017 г.).

ШУМ

Контролът и управлението на шума, като фактор, който въздейства на околната среда и човешкото здраве, се регулират частично в редица, недостатъчно обвързани помежду си нормативни актове с различен ранг - от закон до ведомствени наредби и нормативи.

- Закон за защита от шума в околната среда (ДВ, бр. 74 / 13.09.2005 г., в сила от 01.01.2006 г., посл. изм. и доп. бр. 101 от 27.11.2020 г.).
- Наредба № 6 от 26.06.2006 г. за показателите за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, методите за оценка на стойностите на показателите за шум и на вредните ефекти от шума върху здравето на населението;

- Наредба за съществените изисквания и оценяване съответствието на машини и съоръжения, които работят на открито, по отношение на шума, излъчван от тях във въздуха. (обн.ДВ, бр. 11/2004 г., посл. изм. ДВ. бр.37/08.05.2007г.).

ЯДРЕНА БЕЗОПАСНОСТ И ЗАЩИТА ОТ РАДИАЦИЯ

С приемането на Закона за безопасно използване на ядрената енергия (ДВ, бр.63/28.06.2002 г., посл. изм. ДВ, бр. 17/25.02.2020 г.) се въвежда Член 33 и Член 37 от Договора Евратом и се позволява въвеждане в българското законодателство на достиженията на правото на ЕС в областта на ядрената безопасност и радиационна защита.

Приети и влезли в сила са следните подзаконови актове:

- Наредба за условията и реда за определяне на зони с особен статут около ядрени съоръжения и обекти с източници на йонизиращи лъчения, приета с ПМС №187/2004 г., (посл. изм. ДВ, бр.55/07.07.2017 г.)
- Наредба за основните норми на радиационна защита, приета с ПМС № 190/2004 г. (обн.ДВ. бр.76/05.10.2012 г.).
- Наредба за радиационна защита при дейности с източници на йонизиращи лъчения, приета с ПМС 200/2004 г. (обн.ДВ,бр.74/24.08.2004 г., посл. изм. ДВ, бр.76/05.10.2012 г.).

ЗАЩИТА НА ПОЧВИТЕ

Закон за почвите (Обн. ДВ. бр. 89 от 6 Ноември 2007 г., изм. ДВ. бр. 98 от 28 Ноември 2018 г.). Законът урежда обществените отношения, свързани с опазването на почвите и техните функции, както и тяхното устойчиво ползване и трайно възстановяване като компонент на околната среда.

- Закон за отговорността за предотвратяване и отстраняване на екологични щети (обн. ДВ, бр. 43 от 29.04.2008 г.)
- Закон за опазване на земеделските земи (обн. ДВ, бр. 35 от 24.04.1996 г., изм. и доп., бр. 39 от 20.05.2011 г.)

- Закон за защита на растенията, (обн., ДВ, бр. 91 от 10.10.1997 г., изм. и доп., бр. 28 от 5.04.2011 г.)
- Наредба № 26 от 2.10.1996 г. за рекултивация на нарушени терени, подобряване на слабопродуктивни земи, отнемане и оползотворяване на хумусния пласт, (обн. ДВ, бр. 89 от 22.10.1996 г., изм. и доп. – бр. 30 от 2002 г.)
- Наредба № 3 от 1 август 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (обн. ДВ. бр.71 от 12 Август 2008 г.)
- Наредба № 4 от 12 януари 2009 г. за мониторинг на почвите (обн. ДВ. бр.19 от 13 Март 2009 г.)
- Наредба за инвентаризацията и проучванията на площи със замърсена почва, необходимите възстановителни мерки, както и поддържането на реализираните възстановителни мероприятия (обн., ДВ, бр. 15 от 16.02.2007 г., в сила от 17.08.2007г.)
- Наредба за реда и начина за инвентаризация, проучвания, извършване и поддържане на необходимите възстановителни мероприятия на площи с увредени почви (обн. ДВ. бр.62 от 4 Август 2009 г.)
- Наредба № 36 от 18.08.2004 г. за условията и реда за биологично изпитване, регистрация, използване и контрол на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества и хранителни субстрати. Издадена от министъра на земеделието и горите, (обн., ДВ, бр. 87 от 5.10.2004 г.)

АДАПТАЦИЯ КЪМ КЛИМАТИЧНИТЕ ПРОМЕНИ.

- Закон за ограничаване изменението на климата (Обн. ДВ. бр.22 от 11 Март 2014г.)
- Законът има за цел чрез предприемането на национални мерки и въвеждането на европейски и международни механизми да гарантира намаляване на емисиите на парникови газове като основен елемент в политиката по ограничаване изменението на климата и да осигури дългосрочното планиране на мерките за адаптация към климатичните промени.

3.ПРЕВАНТИВНИ МЕРКИ ЗА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ПОЛИТИКИТЕ В ОБЛАСТТА НА ОКОЛНАТА СРЕДА.

ОВОС ЗА ИНВЕСТИЦИОННИ НАМЕРЕНИЯ

Процедурата по ОВОС в България е въведена през 1991г. със Закона за опазване на околната среда. Регламентираната процедура е съобразена с Директива на ЕС (85/337/ЕЕС) и въвежда превантивната дейност, като основен принцип на управление на околната среда.

Пълно транспониране на изискванията на Директива 85/337/ЕЕС, изменена и допълнена с Директива 97/11/ЕС е постигнато с новия ЗООС и с Наредбата за условията и реда за извършване на ОВОС на инвестиционни предложения за строителство, дейности и технологии, приета през 2003г. (обн. ДВ. бр.25/18.03.2003 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.67 от 23.08.2019 г.) Приложение № 1 на ЗООС съдържа списък на инвестиционните предложения, които са предмет на задължителна ОВОС, а Приложение № 2 - инвестиционни предложения, за които се извършва преценяване на необходимостта от ОВОС.

Общините/кметствата са пряко ангажирани в процеса на ОВОС чрез подпомагане на провеждането на консултации със засегнатото население и общественост и създаване на организация за провеждане на общественото обсъждане на доклада за ОВОС.

Оценката на въздействие върху околната среда се извършва в най-ранния етап на инвестиционния процес. Предвид някои допълнителни етапи в процедурата се издават два вида решения – решение за преценяване на необходимостта от ОВОС и решение по ОВОС.

През последните години ОВОС се утвърди като важен инструмент за идентифициране на неприемливите и неблагоприятните въздействия върху околната среда и мерките за тяхното предотвратяване или смекчаване. Тези цели се постигат чрез прилагането на систематичен анализ на предложената дейност по отношение на последствията върху съществуващата околна среда, като чрез промени в проекта могат да бъдат предвидени и отстранени неблагоприятните екологични въздействия.

ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА (ЕО) НА ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ

Изискванията на Директива 2001/42/ЕС са транспонирани в ЗООС. Предвидено е преценяване на необходимостта от изготвяне на ЕО на планове и програми, провеждане на консултации с компетентните органи по околна среда и засегнатата общественост, регламентирана е процедура при предположения за трансгранично въздействие, мерки за наблюдение и контрол при прилагането на плана или програмата.

Тази директива се базира на принципа на предотвратяване на вредните въздействия. Изяснено е за кои планове и програми следва да се извършва ЕО в България, а именно в следните области: селско стопанство, горско стопанство, рибарство, транспорт, енергетика, управление на отпадъците, управление на водните ресурси и промишленост, включително добив на подземни богатства, далекосъобщения, туризъм, устройствено планиране и земеползване, когато тези планове и програми очертават рамката за бъдещото развитие на инвестиционни предложения, включени в Приложения № 1 и 2 на ЗООС.

ОВОС и ЕО са инструменти за превантивен контрол, подпомагащи вземането на крайно решение за одобряване или отхвърляне съответно на инвестиционни предложения, планове и програми. Разликите между ОВОС и ЕО са свързани основно с вида на предмета на оценката, което е предпоставка за различния в подхода, методологията и процедурата.

КОМПЛЕКСНИТЕ РАЗРЕШИТЕЛНИ (КР)

Комплексните разрешителни ефективно се прилагат от началото на м. април 2003 г., като основен инструмент за предотвратяване и контрол на замърсяването на околната среда, предизвикано от работата на определени промишлени инсталации.

С приемането на ЗООС и Наредбата за условията и реда за издаване на КР за изграждането и експлоатацията на нови и експлоатация на действащи промишлени инсталации и съоръжения е постигнато пълно транспониране на изискванията на Директива 96/61/ЕС в българското законодателство.

Министърът на околната среда и водите или упълномощено от него лице е компетентен орган за издаването, преразглеждането, актуализацията и изменението на КР за инсталации и съоръжения в обхвата на ЗООС, поддръжка на информация за най- добри

налични техники; поддръжка на информация за Методики за прилагане на НДНТ; методическо подпомагане на ИАОС и РИОСВ; поддържане на регистър с данните от издаването, преразглеждането, актуализацията и изменението на КР; създаване и поддържане база данни за емисионните норми за различните промишлени дейности, за които се издават КР. ИАОС отговаря за: изготвяне проектите за КР; поддържане публична информация за резултатите от изисквания с КР, мониторинг; изпращане на информация в Европейския регистър на емисиите на вредни вещества. Директорът на съответната РИОСВ е компетентен орган за издаването, преразглеждането, актуализацията и изменението на КР за инсталации и съоръжения извън обхвата на Приложение 4 на ЗООС, при подаване на заявление по инициатива от съответния оператор.

ПАЗАРНО - ОРИЕНТИРАНИ МЕРКИ

ЗООС определя рамката на политиката по опазване на околната среда, в т.ч. прилагането на икономически инструменти и финансови механизми за управление на околната среда, които намират конкретно изражение в специалните екологични закони:

➤ Екологични продуктови такси

В ЗУО са въведени такси за пневматични гуми, за батерии и акумулатори, и за автомобили. Таксите се заплащат от производителите и вносителите на такива продукти. От 2004 г. е въведена такса върху опаковки, като инструмент за прилагане на Директивата за опаковки и отпадъци от опаковки.

➤ Потребителски такси

Домакинствата и фирмите заплащат такси за твърди битови отпадъци, водоснабдяване, канализация и пречистване на водите. Таксите за битови отпадъци постъпват в общинските бюджети, а таксите за водоснабдяване, канализация и пречистване на водите се заплащат на В и К дружествата.

➤ Такси за използване на природни ресурси

Таксите за правото на водоползване и/или разрешено ползване на воден обект са дефинирани в ЗВ. За разрешителните които се издават от кмета на общината, таксите постъпват в общинския бюджет.

Със Закона за лечебните растения се регламентира заплащането на такси за ползване за събиране на билки и генетичен материал от диворастящи и за култивирани лечебни растения. Таксите постъпват в съответния общински бюджет или Държавно горско стопанство в зависимост от терена от който са събрани лечебните растения.

Със Закона за концесиите и специалните закони, се регламентира предоставянето на концесия на редица природни ресурси: гори, минерални води, подземни природни богатства и др. изключително държавна собственост. Концесионерите заплащат на държавата концесионни такси.

Основна форма е финансиране на общински публични екологични проекти - основно в областта на водоснабдяване, канализация и пречистване на водите и управление на отпадъците. Източници на финансирането са държавния бюджет (ДБ), Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда (ПУДООС) и в известна степен - общинските бюджети. Финансират се от ПУДООС и екологични проекти на фирми под формата на кредити при облекчени условия.

ДОБРОВОЛНИ АНГАЖИМЕНТИ НА ПРЕДПРИЯТИЯТА

Това са най-новите инструменти за управление на околната среда в България. От една страна, те не са задължителни за прилагане от съответните организации, а от друга, са в състояние съществено да подпомогнат предприятията при въвеждането и спазването на „задължителни“ изисквания.

В България след приемането на стандарта ISO 14001 (1998 г.) постепенно започна процес на въвеждане на системи за управление по околната среда и тяхното сертифициране.

2. АНАЛИЗ НА СРЕДА

ФИЗИКО- ГЕОГРАФСКА ХАРАКТЕРИСТИКА

Спрямо административно-териториалното деление на Република България, община Опан е част от област Стара Загора. Територията на общината е 257.5 хил. дка или 5 % от територията на област Стара Загора. Община Опан попада в обхвата на югоизточен район за планиране.

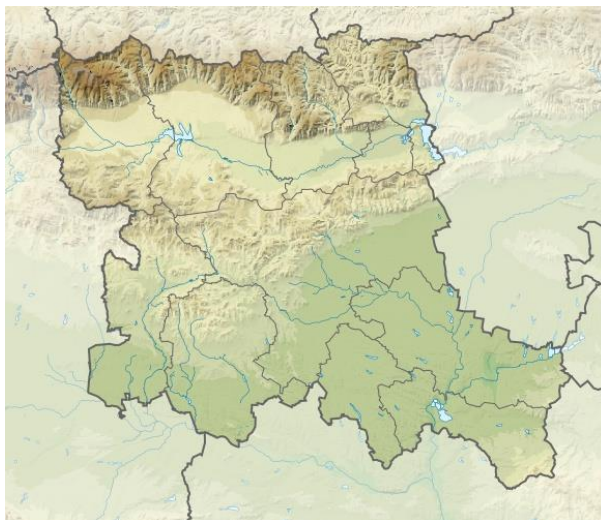
Фигура 1. Административно-териториално устройство на Област Стара Загора

Разположена в горнотракийската низина, община Опан граничи със следните общини:

- на север – Стара Загора;
- на североизток – община Раднево;
- на изток – община Гълъбово;
- на юг – Хасковска област – община Димитровград и община Симеоновград.

РЕЛЕФ

Релефът на община Опан е преобладаващо равнинен, като голяма част от територията на общината попадат в низинния и равнинен височинни пояси (до 400 м.н.в.).

Фигура 2. Релеф на област Стара Загора

Географското положение на общината е 42°10' северна ширина и 25°23' източна дължина по Гринуич, което показва почти еднаква близост към Екватора и към Северния полюс, което в климатично отношение предполага умерени стойности. Средната надморска височина е 157,8 м., като най – високата точка е 192 м. в землището на село Васил Левски, а най-ниската е в землището на село Бащино – 110 м. Ландшафтът се характеризира, като равнинен до леко хълмист.

АНАЛИЗ НА КЛИМАТИЧНИТЕ И МЕТЕОРОЛОГИЧНИ ФАКТОРИ

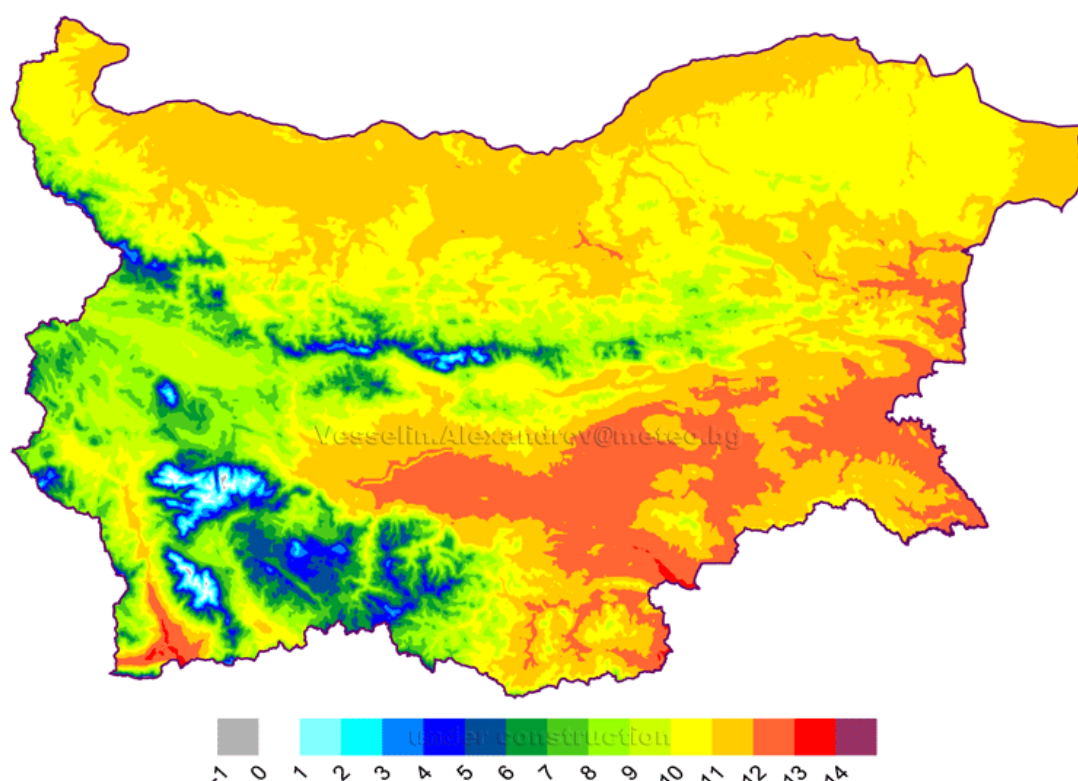
Съгласно общоприетото климатично райониране на България територията на община Опан попада в климатичния район на Източна Средна България, който е част от преходно- континенталната климатична подобласт на Европейско континенталната климатична област.

Районът се характеризира със сравнително мека зима и горещо лято. През зимата Стара планина представлява естествена защита от студените континентални маси, нахлуващи от север - североизток. В резултат на това зимата е значително мека.

ТЕМПЕРАТУРА

Средните годишни стойности за температурата на въздуха е 12,9 °C. Средната януарска температура е 1°C. Зимата е сравнително мека, като всички зимни средно-месечни температури са положителни. В периода, от месец април до юни се наблюдава паралелен ход на температурата. Най-топъл е месец юли. Тогава се наблюдава и най-висока средна месечна температура от 24 °C (средната месечна лятна температура е 23-24 °C, а средната зимна е 2,5 °C). Както и в другите райони на страната, най-големи разлики между средните месечни температури има за месеците март и април и за септември и октомври.

От значение е периодът през който средната температура на въздуха се задържа устойчиво над 10°C, защото през този период е активната вегетация на дървесните видове. Продължителността му е средно близо 200 дни.

Фигура : Средногодишни стойности на температура

СТАНЦИЯ:	СТ. ЗАГОРА
Период от годината:	ЯНУАРИ - ДЕКЕМВРИ
Средна температура (норма):	12.9 °C
Период от годината:	ЯНУАРИ
Средна температура (норма):	1 °C
Период от годината:	ФЕВРУАРИ
Средна температура (норма):	3 °C
Период от годината:	МАРТ
Средна температура (норма):	6.5 °C
Период от годината:	АПРИЛ
Средна температура (норма):	12.5 °C
Период от годината:	МАЙ
Средна температура (норма):	17.5 °C
Период от годината:	ЮНИ
Средна температура (норма):	21.4 °C
Период от годината:	ЮЛИ
Средна температура (норма):	24 °C
Период от годината:	АВГУСТ
Средна температура (норма):	23.8 °C
Период от годината:	СЕПТЕМВРИ
Средна температура (норма):	19.7 °C
Период от годината:	ОКТОМВРИ
Средна температура (норма):	13.8 °C
Период от годината:	НОЕМВРИ
Средна температура (норма):	8.4 °C
Период от годината:	ДЕКЕМВРИ
Средна температура (норма):	3.4 °C

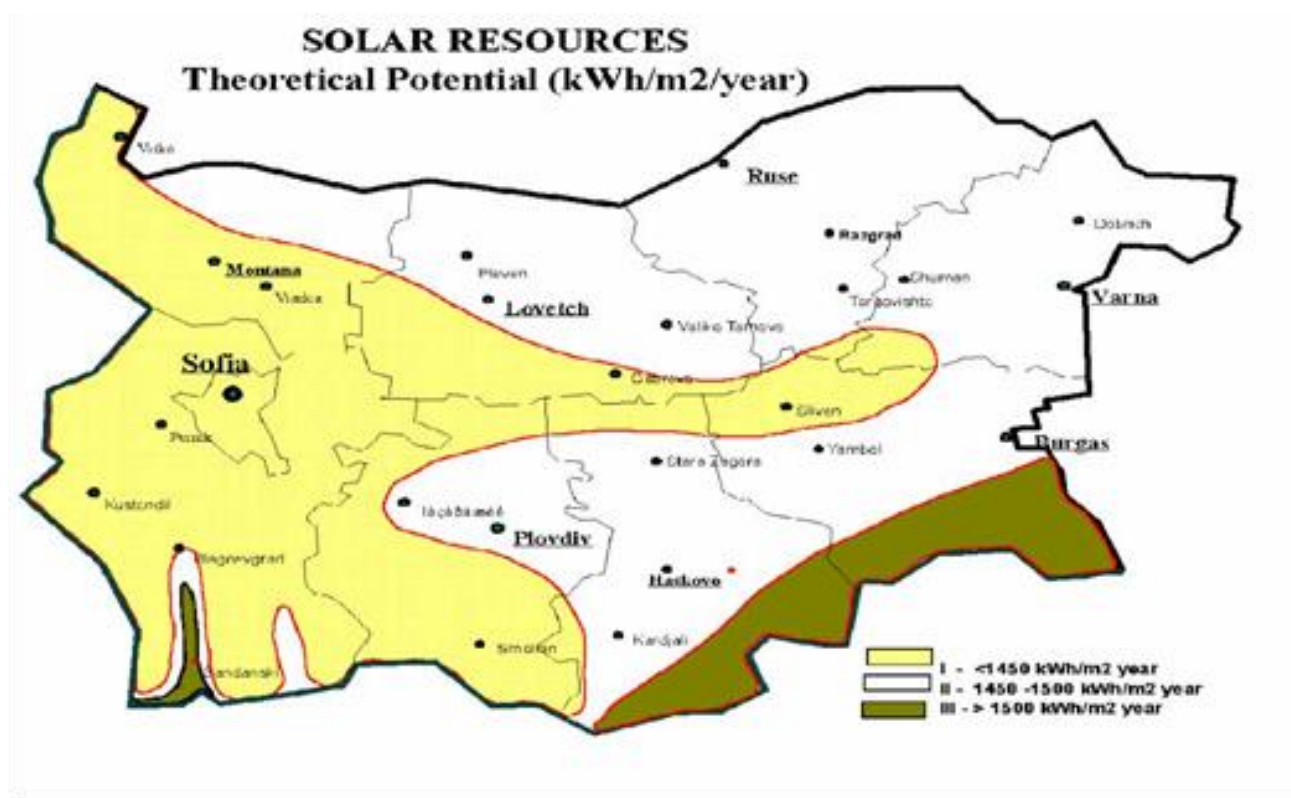
Таблица: Средногодишни стойности на температурата

СЛЪНЧЕВА РАДИАЦИЯ И СЛЪНЧЕВО ГРЕЕНЕ

Сумарната слънчева радиация има характерен дневен и годишен ход с максимум по обед и през лятото при напълно ясно небе. Районът се характеризира с добра радиационна характеристика.

В зависимост от това в кой регион се намира общината се определя интензивността на слънчевото греене и какво е средно- годишното количество слънчева радиация попадаща на единица хоризонтална повърхност (kWh/m^2). Средногодишното количество на слънчево греене за България е около 2 150 часа, а средногодишният ресурс слънчева радиация е 1517 kWh/m^2 . Това е около 49 % от максималното слънчево греене. Общото количество теоретичен потенциал на слънчевата енергия падаща върху територията на страната за една година е от порядъка на 13.103 ktоe. От този потенциал като достъпен за усвояване в годишен план може да се посочи приблизително 390 ktоe.

След анализ на голяма база данни, е направено райониране на страната по слънчев потенциал. България е разделена на три зони в зависимост от интензивността на слънчевото греене.

Фигура: Карта на теоретичния потенциал на слънчева радиация в България

Теоретичният потенциал е дефиниран като количество слънчева енергия, който попада на един квадратен метър хоризонтална земна повърхност във времеви отрязък – една година. Като част от район две на теоретичната карта за потенциала излиза, че за територията на община Опан годишно соларната енергия е в границите от 1450 до 1500 Wh/m², което не е максималната възможност от 1700 kWh/m² за нашата страна, но в съчетание и с поземлените ресурси, е идеално за инвестиции в подобни проекти, което е предпоставка за изграждането на фотоволтаични електрически централи.

Относителната продължителност на слънчевото греене за района на община Опан се изменя от 24-36 % през зимата, до 72-74 % през летните месеци. Брой часове със слънчево греене (средно около 2 200 h/y за периода 2007 - 2010 г.) Годишната сумарна слънчева радиация в община Опан е 20-20.5 kcal/cm², а годишният радиационен баланс е 53-57 kcal/cm².

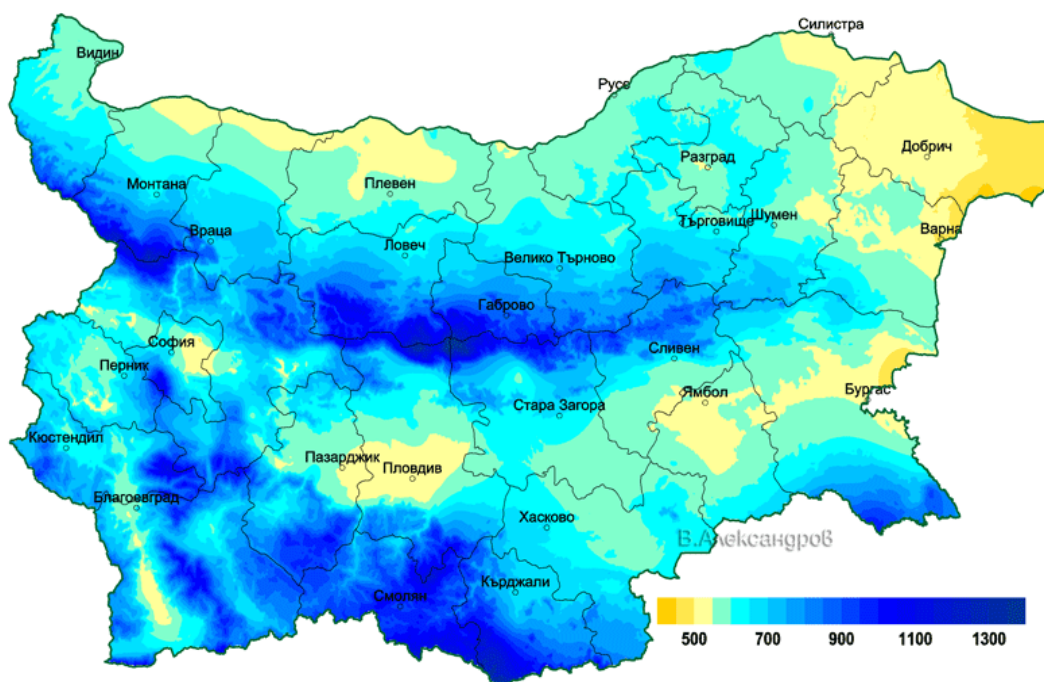
Продължителността и интензитета на слънчево греене, слънчевата радиация, географската ширина на региона, ниската облачност през по- голямата част от годината представляват предпоставки за реализирането на проекти на основата на използване слънчевата енергия.

Единственият възобновяем енергиен източник с установени изградени мощности на територията на общината е слънчевата енергия. Поради благоприятните климатични условия фотоволтаични и соларни инсталации биха могли да се поставят на всяка административна и жилищна сграда.

ВАЛЕЖИ И ВЛАЖНОСТ НА ВЪЗДУХА

Валежите през годината са неравномерно разпределени. Средната годишна сума на валежите е 598 л/м². Наблюдава максимум на валежите от 71 л/м² през май и 66 л/м² през юни и второстепенен 57 л/м² - през ноември и 52 л/м² - декември. Най малко са валежите през септември, а също и през месеците февруари и март.

Средната сума на зимните валежи е в границите на 134 л/м², а средната сума на летните валежи е в границите 171 л/м².

Фигура: Средногодишни стойности на валежи

СТАНЦИЯ:	СТ. ЗАГОРА
Период от годината:	ЯНУАРИ - ДЕКЕМВРИ
Количество на валежите (норма):	598 л/м ²
Период от годината:	ЯНУАРИ
Количество на валежите (норма):	47 л/м ²
Период от годината:	ФЕВРУАРИ
Количество на валежите (норма):	35 л/м ²
Период от годината:	МАРТ
Количество на валежите (норма):	37 л/м ²
Период от годината:	АПРИЛ
Количество на валежите (норма):	51 л/м ²
Период от годината:	МАЙ
Количество на валежите (норма):	71 л/м ²
Период от годината:	ЮНИ
Количество на валежите (норма):	66 л/м ²
Период от годината:	ЮЛИ
Количество на валежите (норма):	57 л/м ²
Период от годината:	АВГУСТ
Количество на валежите (норма):	48 л/м ²
Период от годината:	СЕПТЕМВРИ

Количество на валежите (норма):	32 л/м ²
Период от годината:	ОКТОМВРИ
Количество на валежите (норма):	45 л/м ²
Период от годината:	НОЕМВРИ
Количество на валежите (норма):	57 л/м ²
Период от годината:	ДЕКЕМВРИ
Количество на валежите (норма):	52 л/м ²

Таблица: Средно- месечно количество валежи на територията на област Стара Загора (л/м²), съгласно справка от Станция Стара Загора

Относителната влажност на въздуха е около 70 %.

Процентът на валежите от сняг е сравнително малък, като образуваната снежна покривка не се задържа дълго време. По данни от „Климатичен справочник на Република България”- станция Казанлък, средната продължителност на дните със снежна покривка за ниските части на общината е 75 дни, а за високите му части е 132 дни.

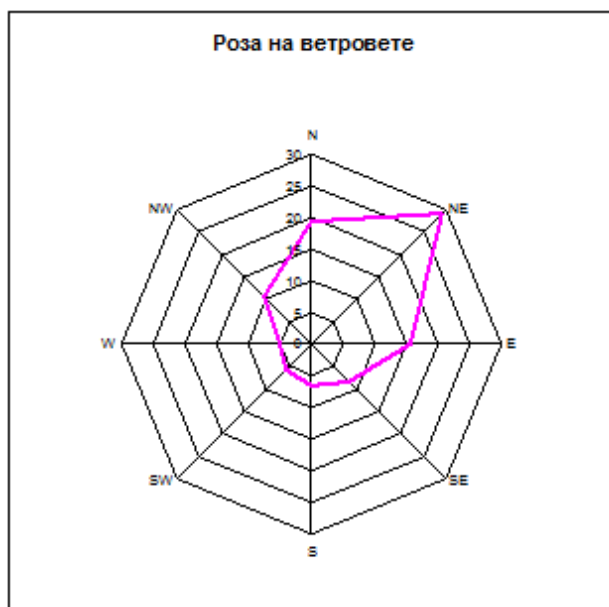
ВЕТРОВЕ. РОЗА НА ВЕТРОВЕТЕ

Вятърът е метеорологичен фактор с най- силно значение за разпространението на прахообразните и газообразните замърсители, изхвърляни в атмосферния въздух. Концентрацията на замърсителите от постоянно действащи източници е обратно пропорционална на скоростта на вятъра, а ако той е устойчив по посока - замърсяването е по- голямо, отколкото при вятър с променлива посока.

Преобладаващата посока на вятъра в региона е север, североизток, а скоростта се движи в граници между 0-2 м/сек. Планините, разположени от двете страни на равнината, са естествена преграда пред силните далеко- обхватни ветрове. В района най- често духат слаби ветрове. Поради температурните разлики между равнинната и хълмистата област много често през дни със слаб вятър се наблюдава денонощен цикъл на изменение.

Характерното за района тихо време (32 % годишно) допринася за задържане и натрупване на емисии във въздуха от основните замърсители в Общината, а също и от източниците в съседните общини.

Средните месечни скорости на вятъра са 3-4 м/сек, като преобладаващи почти през цялата година са ветровете от северозапад и североизток.

Фигура: Розата на честотата и посоката на вятъра по данни от Климатичния справочник на България, на БАН.

ПОЛЕЗНИ ИЗКОПАЕМИ

Най- значимите минерално- суровинни източници са лигнитните, кафявите и черните въглища и гипсът. С най- голямо стопанско значение са находищата от въглища в наблизо разположения комплекс Марица-изток, използвани за производство на електрическа енергия. В него са съсредоточени 72 % от всички проучени запаси от лигнитни въглища в страната. Комплексът „Марица-изток“ е вторият по големина център за производство на електроенергия страната (след АЕЦ – Козлодуй) и осигурява около 38% от продукцията на този отрасъл. Макар комплексът „Марица-изток“ да не е в границите на самата община, неговото въздействие въпреки това е значително, включително и косвено.

НАСЕЛЕНИ МЕСТА НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНАТА

Съгласно критериите за териториалния обхват на селските и планинските райони и включените в тях населени места, определени с Наредба № 14 от 1 април 2003 г. за определяне на населените места в селски и планински райони, община Опан се класифицира като община в селски район.

Община Опан включва тринадесет населени места - село Опан, село Бащино, село Бял извор, село Бяло поле, село Васил Левски, село Венец, село Кравино, село Пъстрен, село Княжевско, село Средец, село Столетово, село Тракия и село Ястребово.

Село Опан е административен, културен и социално-икономически център в общината. Урбанистичната мрежа е равномерно разпределена в пространствената структура на общината.

Фигура 3. Населени места в Община Опан

3. ОКОЛНА СРЕДА

АТМОСФЕРНИЯ ВЪЗДУХ

Опазване чистотата на атмосферния въздух е от изключителна важност, тъй като пряко влияе върху човешкото здраве. Основните замърсители в атмосферния въздух вредни за човешкото здраве са: азотен диоксид, серен диоксид, общ прах и фини прахови частици, бензен, олово, кадмий, арсен, полиароматни въглеводороди, толуол, стирол, амоняк, фенол и серовъглерод. Качеството на атмосферния въздух се оценява чрез норми, т.е. определени нива (стойности) за концентрациите на основните замърсители в атмосферния въздух, регистрирани за определен период от време (1 час, 8 часа, 24 часа, 1 година), установени с цел избягване, предотвратяване или ограничаване на вредни въздействия върху здравето на населението и /или околната среда, като тези нива следва да бъдат постигнати в определен за целта срок, след което да не бъдат превишавани.

Във връзка с ограничаване на антропогенното въздействие са издадени различни нормативни актове, имащи за цел защитата здравето на човека и на околната среда от отрицателни последици. С тези закони и норми се ограничават:

емисии – въз основа на видовете източници се определят допустимите концентрации вредни вещества в т.ч. димни газове, които могат да бъдат изпускани в атмосферния въздух – Норми за допустими емисии;

имисии – определят се допустимите (граничните) концентрации на вредните вещества, чието наличие в атмосферния въздух не е свързано със здравен риск за населението – Пределно допустими концентрации.

Пределно допустима концентрация е максималната концентрация на вредно вещество, която за определен период от време не оказва нито пряко, нито косвено вредно въздействие върху човека.

Контролът и оценката на показателите за качеството на атмосферния въздух в приземния слой се извършват в съответствие със Закона за чистотата на атмосферния въздух, Наредба № 7 за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух, Наредба №12/2010 за норми на серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух и Наредба № 14 за норми за пределно допустими концентрации на вредни вещества в атмосферния въздух на населени места.

Пределно допустимите концентрации на вредни вещества в атмосферния въздух:

- Максимална еднократна - допустимата краткосрочна концентрация в продължение на 30 или 60 минутна експозиция;
- Средноденоношна - допустимата концентрация в продължение на 24 часова експозиция. Получава се като средноаритметична величина от единичните измервания в продължение на 24 часа;
- Средногодишна - допустимата концентрация в продължение на едногодишна експозиция. Получава се като средноаритметична стойност от средноденоношните концентрации, регистрирани в продължение на една година.

- Алармен праг е всяко ниво, чието превишаване е свързано с риск за здравето на населението, включително при кратковременна експозиция и при превишаването на което се предприемат съответните мерки за информиране и предупреждаване на населението в съответните райони.

Различават се два основни вида източници на атмосферно замърсяване: стационарни и линейни.

- Стационарните източници от своя страна са точкови и площни.
 - Точкови са димоходите (комини) на горивни инсталации, изпускателните устройства на производствени вентилации и аспирации и др.
 - Площни източници - комините на битовото отопление на населението и отоплението в административните сгради на територията.
- Линейни - Транспортният поток и отделяните от двигателите вредни вещества в състава на изгорелите газове (азотни оксиди, въглероден оксид, серни оксиди, сажди, леки органични съединения), както и фини прахови частици са в основата на замърсяването на приземния атмосферен слой на територията.

Неорганизиран - Това са горивни резервоари в предприятията и обектите за съхраняване и търговия с горива, леярни цехове, открити площи за насипни материали, депа за отпадъци, кариери за добив на инертни материали и пр.

Община Опан попада в частите на селските райони на страната, където липсата на големи промишлени предприятия не предполага наличието на значими източници на емисии, които да замърсяват въздуха.

ИЗТОЧНИЦИТЕ НА ЕМИСИИ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА ОПАН

▪ **Битово отопление** – През студеното полугодие нараства делът на битовият сектор, като основен източник на атмосферно замърсяване, което включва емисии от отопление на битови и обществени сгради с твърди горива и дървесина. В резултат от изгарянето на дърва и въглища за битовото отопление в атмосферния въздух се отделят FPCH_{10} и сажди. Използваните въглища са ниско калорични, което води до допълнително замърсяване на въздуха.

При изгарянето на масово употребяваните в домакинството твърди горива емисиите са с ниска височина и ниска емисионна температура.

Неблагоприятни метеорологични условия, в случаите на температурни инверсии, мъгли, облачност и затруднена дифузия на замърсителите, могат да бъдат причина за високи приземни концентрации в близост до източниците.

Поради малобройността на населението и релефа тези замърсявания на въздуха не могат да бъдат определени като много тежък проблем.

Въпреки това съществува мнението, че положението би могло да се подобри след изграждането на газ- станция и използването на газ като източник на енергия в отоплителните инсталации.

▪ **Пътен транспорт** – значителен източник на замърсяване на въздуха - включва емисии от изгорелите газове на двигателите с вътрешно горене; емисии от непълното изгаряне на тежките компоненти в горивото (сажди), които се отделят в атмосферата; неауспехови емисии - частици, изпускани във въздуха от износване на гуми, износване на повърхността на пътя и емисии от унос на прахови частици от пътните настилки (вторично разпрашаване).

Въпреки че замърсяването на въздуха от транспорта е намаляло през последното десетилетие поради въвеждането на стандарти за качество на горивата, европейските стандарти за емисиите от превозните средства и използването на по- чисти технологии, концентрациите на замърсители на въздуха все още са твърде високи.

За територията на община Опан, основен проблем е липсата на изградени обходни пътища, което налага автомобилният трафик да преминава през населените места в Общината. Най-сериозен е проблемът по Републикански път I-5 с направление север-юг – от Русе до ГКПП Маказа. На територията на община Опан преминава през селата Ястребово, Средец, Тракия и Бял извор и Републикански път III-503, които се отклонява наляво при 251,7 км. на Републикански път I-5 в центъра на село Средец, насочва на югоизток като преминава последователно през селата Опан, Бяло поле и Васил Левски.

▪ **Селско стопанство** - това са емисии, които се образуват при селскостопански дейности (обработката на почвата и събирането на реколтата).

Животновъдството, което се развива на територията на общината е източник на замърсяване на атмосферния въздух с азотни окиси, амоняк, въглероден оксид и др., както и с неприятните миризми от животновъдните обекти и торищата около личните стопанства в населени места, а в някои случаи и непочистени септични и попивни ями или повърхностно зауствени отпадни води в резултат на неизградена канализация.

Общинското ръководство полага усилия за разрешаването на проблема чрез разясняване на стопаните за необходимостта от преместване на торищата извън пределите на населените места.

▪ **Промишленост** – тази група обхваща всички горивни процеси в индустрията (в т.ч. производство на енергия). Община Опан граничи с община Раднево и община Гълъбово, на териториите на които е разположен Източномаришкия басейн, което е предпоставка за замърсяване на атмосферния въздух със серни окиси. Въпреки благоприятната роза на ветровете и разстоянието от непосредствените производствени мощности, може да се очаква негативно влияние по отношение на замърсяване на въздуха.

В преобладаващата си част, местните източници на замърсяване на атмосферния въздух са предимно малки емитери с непосредствено въздействие. Сред тях е битовото отопление (сезонен фактор) и автотранспорта.

Контролът върху качеството на атмосферния въздух се извършва от Изпълнителната агенция по околна среда.

ВОДНИ РЕСУРСИ

Водите са важен елемент на географската среда, който оказва влияние върху останалите елементи, а също върху живота и стопанската дейност на хората. Те имат значение за формиране на релефа, оказват влияние на водоснабдеността на селищата, изкуственото напояване, за производство на електроенергия. Водните ресурси са важно условие за икономическото развитие на всеки един район.

Водите в района на община Опан са от Беломорския водосборен басейн.

РЕКИ

Водните ресурси в общината се формират от преминаващите през територията реки Арпадере (Ечемичен дол), Мустанова река, река Еледжик и множество ниско дебитни реки и дерета.

Най голяма - **река Арпадере** извира на 183 м. н.в., на 1,7 км североизточно от с. Ловец, община Стара Загора. Тече в южна посока през Горнотракийската низина в плитка наносна долина. Влива се отляво в река Марица на 87 м. н.в., до село Златополе, община Димитровград.

Реката е с дъждовно подхранване, като максимумът е в периода януари-май, а минимумът – юли-октомври.

Площта на водосборния басейн на реката е 53 км², което представлява 0,10 % от водосборния басейн на Марица, а границите на басейна ѝ са следните:

- на запад – с водосборния басейн на река Мартинка, ляв приток на Марица;
- на изток – с водосборния басейн на река Сазлийка, ляв приток на Марица.

Характерното за водосборния басейн на реката е, че е изключително тесен, без притоци. Водите на реката се използват за напояване, като за целта по течението ѝ са изградени два големи язовира: „Бяло поле“ и „Голямо Асеново“.

Мустанова река води началото си под името Малкия Азмак от 186 м н.в., на 2,4 км. западно от село Петрово, община Стара Загора. Тече в югоизточна посока в плитка долина със слаб надлъжен наклон през Горнотракийската низина с много меандри. Влива се отляво в река Еледжик от басейна на река Сазлийка, ляв приток на река Марица.

Площта на водосборния басейн на Мустанова река е 67 км², което представлява 60,4 % от водосборния басейн на река Еледжик. Основни притоци – Билукчаирска река и Боклуджадере (десни).

Речният режим на подхранване е с плувиален характер, което определя ясно изразен пролетен максимум на оттока – януари-май, а минимумът – юли-октомври. През лятно-есенните месеци пресъхва.

Водите на реката се използват за напояване – язовир „Пъстрен“ при село Пъстрен в община Опан и язовирите „Петрово“ и „Априлово“.

По течението на реката в община Опан е разположено село Пъстрен.

Река Еледжик – минава през общините Опан, Гълъбово и Раднево и е десен приток на река Сазлийка. Дължината ѝ е 25 км. Река Еледжик извира на 174 м. н. в., на 1,2 км. югоизточно от село Средец, община Опан. Тече в посока изток – югоизток в плитка долина със слаб надлъжен наклон. Влива се отдясно в река Сазлийка на 94 м. н. в., на 1,6 км. югозападно от село Любеново, община Раднево. Площта на водосборния басейн на река Еледжик е 111 км². Водите на реката се използват за напояване – язовир „Кравино“ и яз. „Любеново“.

През територията на община Опан преминават множество ниско дебитни реки и дерета със силно изразен сезонен отток. На голяма част от тях са построени микроязовири, изкуствени водоеми и рибарници – в землището на село Ястребово – 4, село Опан – 2, село Бая извор, Княжевски, Венец, Столетово, Бяло поле и Васил Левски.

МИНЕРАЛНИ ВОДИ И ЯЗОВИРИ

На територията на общината важен ресурс е съществуващият минерален източник в село Тракия. Полученият от министерство на здравеопазването сертификат и експертна балнеологична оценка показва, че общата минерализация на водата е 0,843 г/л. Водата се характеризира като: хипотермална, слабо минерализирана, хидрокарбонатна, натриева и флуорна, без санитарно- химични и микробиологични признаци на замърсяване. Водата има стабилен физико- химичен състав и отговаря на изискванията за курортни ресурси, бутилиране на натурални води и за производство на безалкохолни напитки.

На територията на общината са разположени 23 микроязовира, общинска собственост.

НАБЛЮДЕНИЕ НА ВОДНИТЕ РЕСУРСИ

Управлението на водите в Р България се осъществява на национално и басейново ниво. Принципът на басейново управление на основата на естественото разположение на вододелите между водосборните области на една или няколко основни реки на територията на Р България е въведен със Закона за водите. Съгласно чл. 152, ал.1 от Закона за водите и в съответствие с чл.3 т. от Директива 2000/60/ЕК, територията на Република България е разделена на четири района за басейново управление на водите:

- Дунавски район с център Плевен
- Черноморски район с център Варна
- Източнобеломорски район с център Пловдив
- Западнобеломорски район с център Благоевград

Община Опан попада в обхвата на Източнобеломорски район с център Пловдив. Районът е разположен в централната южна част от територията на Р България и обхваща водосборните басейни на реките Марица, Тунджа и Арда.

За анализ на състоянието на водните тела се извършва наблюдение на водите. Съществуват няколко вида програми за мониторинг - контролен, оперативен и проучвателен.

Рамковата Директива за водите (РДВ) въвежда нов подход в управлението на водите, като въвежда екологични норми и цели за качеството, обезпечаващи структурата и функционирането на водните екосистеми. За целите на анализа на антропогенното въздействие и натиск и определяне на състоянието на водите, съгласно РДВ, е приета т.нар. условна класификационна система за качеството на водите. Съгласно нея екологичното състояние на повърхностните водни тела се оценява в пет класа: много добро, умерено, лошо и много лошо.

На територията на община Опан са разположени част от водосборите на няколко повърхностни водни тела в поречието на река Марица.

Съгласно данни от Регионален доклад за състоянието на околната среда за 2020 година на територията на РИОСВ- Стара Загора, състояние на повърхностните водите на територията на Община Опан

- 1) BG3MA300R040 – река Арпа дере (Златополска река) от яз.Бяло поле до устие – водното тяло е оценено с *лошо* екологично и *добро* химично състояние.
- 2) BG3MA200R020 - Река Мустанова и р. Еледжик – водното тяло е оценено с *умерено* екологично и *добро* химично състояние.

ВОДОСНАБДЯВАНЕ

„Водоснабдяване и канализация” ЕООД – Стара Загора обслужва населените места от Старозагорска област. В региона на Дружеството има 225 населени места от 11 общини.

Община Опан включва 13 населени места, от които село Опан, село Бял извор, село Бяло поле, село Венец, село Кравино, село Пъстрен, село Княжевско, село Средец, село Тракия и село Ястребово се обслужват от Експлоатационен район Стара Загора – юг към „Водоснабдяване и канализация“ ЕООД – Стара Загора.

Правилното стопанисване, поддържане и експлоатация на В и К системите и съоръженията, реализирането на инвестиционната програма, изпълнението на договорните показатели за качество, както и други задължения на „Водоснабдяване и канализация“ ЕООД – Стара Загора се контролира от Асоциацията по В и К на обособената територия.

Във всички населени места на територията на Общината е изградена водоснабдителни системи. Водопроводната мрежа е силно амортизирана, честите аварии водят до големи загуби на питейна вода. Поради проблеми с експлоатацията, непрекъснатите аварии и малкия брой консуматори в едно от селата от общината – село Столетово в момента няма водоподаване. Поради тази причина делът на водоснабденото население е 89,4 %, което е по-ниско от средното равнище за страната.

На територията на община Опан няма утвърдена санитарно – охранителна зона.

По отношение на качествата на питейната вода, подавана на населението в общината, съществуват известни проблеми, свързани с микробиологичните показатели. Констатиран са отклонения във водоснабдителна група “Пъстрен” и с. Бяло поле, дължащи се на неефективното хлориране на водата.

Водоснабдяването на село Опан се осъществява от съществуващ водоизточник, от който с помпена станция водата постъпва във водонапорна кула в началото на селото. Минималното водно ниво в кулата е 22 м. над прилежащия терен. По данни на „В и К” ЕООД – Стара Загора, обслужваната водопроводна мрежа е с обща дължина около 20 км.

Половината от сега функциониращата мрежа е изградена преди 40-50 години, а останалата половина – преди 30-40 години.

По-голямата част от вътрешната водопроводна мрежа се нуждае от рехабилитация.

Средното потребление на вода в общината остава по-ниско от това за страната и два пъти по-ниско от препоръчаните равнища на потребление (130 литра на ден).

ИЗТОЧНИК НА ВОДОСНАБДЯВАНЕ	НАСЕЛЕНО МЯСТО
Централен водопровод	Опан
Помпена станция „Бащино“	Бащино
Централен водопровод	Бял извор
Централен водопровод	Бяло поле
Помпена станция „Бащино“	Васил Левски
Водоснабдителна група „Великово – Разделна“	Венец
Водоснабдителна група „Пъстрен“	Кравино
Водоснабдителна група „Пъстрен“	Пъстрен
Водоснабдителна група „Пъстрен“	Княжевско
Водоснабдителна група „Бъдеще“	Средец
Без водопровод	Столетово
Централен водопровод	Тракия
Водоснабдителна група „Бъдеще“	Ястребово

Таблица: Източници на водоснабдяване по населени места в Община Опан

Общата дължина на водопреносната система е 79,808 км.

Населени места с режим на водоподаване – село Бащино и село Васил Левски

Установена е обща загуба на вода в размер средно около 55,4 % за последните години. Последното говори за силната амортизация, както на вътрешните, така и на довеждащите водопроводни системи.

Извършвани ремонтни дейности по общинската водопроводна мрежа 2019 г.

- Обект „Възстановяване на монолитна водомерна стоманобетонена шахта с размери 3,00 м/2,00 м/2,50 м при входа на с. Княжевско, общ. Опан
- Обект „Реконструкция на водопровод 1 ¼“ поц. с тръби ПЕВП Ф 63, L=70 м. и 2 броя СВО в с. Ястребово, общ. Опан

Извършвани ремонтни дейности по общинската водопроводна мрежа 2020 г.

- Обект „Реконструкция на вливна система от тръби Ф89 Ст. с тръби ПЕВП Ф90, L= 12 м. в НВ „Тракия“ в землището на село Тракия, община Опан
- Обект „Изграждане на ДМА зона в село Тракия, общ. Опан
- Обект „Реконструкция на уличен водопровод Ф89 Ст. С ПЕВП тръби Ф785 мм., L=302 м. и водопровод Ф60 ЕТ(метод „тръба в тръба“) с ПЕВП тръби Ф32 мм., L=100 м., вкл. 8 бр. големи СВО в село Бяло поле, общ. Опан

КАНАЛИЗАЦИЯ

На територията на общината няма изградена канализационна система, използват се септични ями, които не са в добро състояние и са една от причините за инфилтриране на питейните води.

ПРЕЧИСТВАТЕЛНИ СТАНЦИИ ЗА ОТПАДНИ ВОДИ И ИЗТОЧНИЦИ НА ЗАМЪРСЯВАНИЯ

На територията на община Опан няма изградена пречиствателна станция за отпадни води.

ОТПАДЪЦИ

Управлението на отпадъците е сложен и многообхватен процес, изискващ интегрираност на подходите, внедряване на нови технологии, създаване на подходяща икономическа среда и нормативна база, и не на последно място висока обществена отговорност, затова законодателят е предвидил разработване на самостоятелна Програма за управление на отпадъците. Съгласно чл. 52 ал. 2 от ЗУО, общинските програми за управление на отпадъците са секторни програми и са неразделна част от Общинските програми за опазване на околната среда.

АНАЛИЗ НА ЗАКОНОДАТЕЛСТВОТО И ПОЛИТИКАТА ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ В Р БЪЛГАРИЯ

Закон за ограничаване на вредното въздействие на отпадъците върху околната среда – приет през 1997 г. Законът въвежда редица основополагащи изисквания на рамкова Директива за отпадъците 75/442/ЕЕС и за първи път урежда обществените отношения в сектор „Управление на отпадъците”

Закон за управление на отпадъците, приет през септември 2003 г., доразвива философията на Закона за ограничаване на вредното въздействие на отпадъците върху околната среда и транспонира напълно Директива 75/442/ЕЕС. С допълненията в закона се въвеждат икономически стимули за предприемане от местните власти на реални действия за намаляване на депонираните отпадъци, както и за преминаване към регионален принцип на управление на битовите отпадъци.

Закон за управление на отпадъците, в сила от юли 2012 г., въвежда изискванията на Рамковата директива за отпадъците 2008/98/ЕО, включително йерархията на отпадъците и принципите „замърсителят плаща”, „разширена отговорност на производителя”. Той въвежда за първи път конкретно адресирани оперативни цели за рециклиране на битови и строителни отпадъци, изисквания към съоръженията и инсталациите за отпадъци, въвежда икономически и регулаторни механизми и инструменти за прилагане на законодателството; правила за управление на масово разпространените отпадъци.

Подзаконовите нормативни актове към Закона за управление на отпадъците поставят изисквания свързани с:

- ✓ класификация на отпадъците;
- ✓ предоставяне на информация и реда за водене на публични регистри относно отпадъците;
- ✓ площадките за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци;
- ✓ изграждане и експлоатация на депа и други съоръжения и инсталации за третиране на отпадъци;
- ✓ изграждането и експлоатацията на инсталации за термично третиране на отпадъци;
- ✓ третиране и транспортиране на производствени и опасни отпадъци;
- ✓ отпадъци от негодни за употреба батерии и акумулатори;
- ✓ отработени масла и отпадъчни нефтопродукти;
- ✓ автомобилни гуми;
- ✓ излезли от употреба моторни превозни средства;
- ✓ излязло от употреба електрическо и електронно оборудване;
- ✓ опаковки и отпадъци от опаковки;
- ✓ разделно събиране и третиране на биоразградими отпадъци;
- ✓ строителните отпадъци и за влягане на строителни рециклирани материали;
- ✓ употреба в земеделието на утайки от пречистване на отпадъчни води.

Съгласно Директива 2008/98/ЕО на европейският парламент и въведената с нея йерархия за управление на отпадъците се очаква намаляване на депонираните отпадъци и увеличаване количеството на оползотворените и рециклирани такива.

Транспонирането на Европейските директиви относно управлението на отпадъците в Република България е направено чрез Закона за управление на отпадъците и издадените подзаконови нормативни документи. Поставени са национални цели за намаляване количеството депонирани отпадъци, които следва да се изпълнят от Общините, както следва:

Цели за подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи най-малко хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло от домакинствата и подобни отпадъци от други източници:

- до 1 януари 2016 г. - най-малко 25 на сто от общото им тегло;
- до 1 януари 2018 г. - най-малко 40 на сто от общото им тегло;
- до 1 януари 2020 г. - най-малко 50 на сто от общото им тегло.

Цели за ограничаване на количеството депонирани биоразградими битови отпадъци

- най-късно до 31 декември 2020 г. до 35 на сто от общото количество на отпадъците.

Целта на въведените срокове е постепенно увеличаване на рециклирането и оползотворяването на отпадъците, с което да се сведе до минимум депонирането им, оказващо редица вредни въздействия както върху околната среда, така и върху хората. Необходимо е да се повиши ефективността на използването на ресурсите.

Дългосрочната цел на тази политика е да се намали количеството образувани отпадъци, а когато образуването на отпадъци не може да бъде избегнато, да се насърчава тяхната стойност като ресурс и да се постигнат по-високи равнища на рециклиране и безопасно обезвреждане на отпадъците.

Отпадъкът следва да се разглежда като ресурс, от който могат да бъдат извлечени редица ползи след неговото преработване, било то като източник на енергия или при неговата повторна употреба или рециклиране.

Твърдите битови отпадъци са важен екологичен проблем, чието управление е сложен процес, който ако не се осъществява правилно, води до проблеми, произтичащи от замърсяването на основните компоненти на околната среда (въздух, води, почви) и чрез тях въздействия на качеството на живот на хората и развитието на екосистемите.

Съгласно изискванията на Закон за управление на отпадъците, с решение № 238 от 05 януари 2009 г., Старозагорски Окръжен съд регистрира юридическо лице - Сдружение с нестопанска цел "Регионално сдружение за управление на отпадъците - Стара Загора".

В регионалното сдружение членуват общините Братя Даскалови, Гурково, Гълъбово, Казанлък, Мъглиж, Николаево, Опан, Павел баня, Раднево, Твърдица, Чирпан.

Целта на сдружението е постигне ефективно третиране на отпадъците, както и изпълнение на задълженията на кметовете на общините, регламентирани в Закон за управление на отпадъците.

Създаването на регионално сдружение е важно условие, което дава възможност да се получава финансиране на проекти в областта на управлението на отпадъците.

Изграждането на Регионална система за управление на отпадъците в регион Стара Загора е финансирано от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България, чрез Оперативна програма Околна среда и включва

Обект 1: Регионален център за управление на отпадъците – Стара Загора

- Под-обект 1.1: **Регионално депо за неопасни отпадъци – гр. Стара Загора** - осигурява обезвреждане на неопасни твърди битови отпадъци на общините Братя Даскалови, Гурково, Гълъбово, Казанлък, Мъглиж, Николаево, Опан, Павел баня, Раднево, Твърдица, Чирпан.

От общините Стара Загора, Опан, Братя Даскалови, Чирпан и Раднево отпадъците постъпват директно, а от останалите общините членки на сдружението отпадъците постъпват компактирани от трите претоварни станции.

- Под-обект 1.2: Общински център за рециклиране
- Под-обект 1.3: Инсталация за сепариране и закрито компостиране
Технологията включва механично и биологично третиране на смесени битови отпадъци, ЕГО, растителни отпадъци разделно събрани при обслужване на обществени паркове и градини (дървесни и „зелени“ отпадъци) събрани в регион Стара Загора.

Обект 2: Изграждане на Претоварна станция за битови отпадъци – Казанлък, обслужваща общини Казанлък, Павел баня и Мъглиж, включваща площадка за шредирание и временно съхранение на „зелени“ отпадъци (използва се мобилен шредер, който се намира на РЦУО и се докарва на площадката при необходимост); площадка за шредирание и временно съхранение на ЕГО; оборудване за общински център за рециклиране.

Обект 3: Изграждане на Претоварна станция за битови отпадъци – Гурково, обслужваща общини Гурково, Николаево и Твърдица, включваща площадка за шредирание и временно съхранение на „зелени“ отпадъци (използва се мобилен шредер, който се намира на РЦУО и се докарва на площадката при необходимост); площадка за шредирание и временно съхранение на ЕГО; оборудване за общински център за рециклиране.

Обект 4: Изграждане на Претоварна станция за битови отпадъци – Гълъбово, обслужваща община Гълъбово, включваща площадка за шредирание и временно съхранение на „зелени“ отпадъци (използва се мобилен шредер, който се намира на РЦУО и се докарва на площадката при необходимост); площадка за шредирание и временно съхранение на ЕГО; оборудване за общински център за рециклиране.

Регионалното депо за битови отпадъци – Стара Загора е пуснато в експлоатация през юли 2016 година. В него се осигурява обезвреждане на неопасни твърди битови отпадъци на общините Братя Даскалови, Гурково, Гълъбово, Казанлък, Мъглиж, Николаево, Опан, Павел баня, Раднево, Твърдица, Чирпан.

От общините Стара Загора, Опан, Братя Даскалови, Чирпан и Раднево отпадъците постъпват директно, а от останалите общините членки на сдружението отпадъците постъпват компактирани от трите претоварни станции.

МОРФОЛОГИЧЕН СЪСТАВ НА ОТПАДЪЦИТЕ

На територията на общината се формират различни по характер и вид отпадъци. Видът и генерираните количества зависят от няколко фактора, като разположение на населените места, инфраструктура, плътност на застрояване, брой на населението в тях, дейността на населението като източник на образуването, икономическото положение, промишленост, благосъстояние и др.

Общината не е извършвала морфологичен анализ на отпадъците. Целта на морфологичния анализ е адекватно определяне на състава на битовите отпадъци, тяхното правилното дефиниране и оценка на различните отпадъчни потоци на територията на общината, а също и определянето на тяхната тежест по отношение на общото количество образувани отпадъци.

Морфологичния анализ на отпадъците, генерирани на територията на община Опан, има важно значение за вземане на информирани управленски решения за

бъдещите системи и схеми на общината за управление на отпадъците, както и за отчитане на изпълнението на целите от общината за рециклиране и оползотворяване на битовите отпадъци.

Общината попада в категория до 5 000 тона образувани смесени битови отпадъци за година, което означава да бъде направена по една проба на сезон. Пробонабиране се извършва през пролет, лято, есен и зима т.е. 4 проби за годината.

СИСТЕМА ПО СМЕТОСЪБИРАНЕ И СМЕТОИЗВОЗВАНЕ

На територията на Община Опан е организирана система за сметосъбиране и сметоизвозване, която обслужва село Опан, село Бащино, село Бял извор, село Бяло поле, село Васил Левски, село Венец, село Кравино, село Пъстрен, село Княжевско, село Средец, село Столетово, село Тракия и село Ястребово и обхваща 100% от населението на Общината.

Дейността по сметосъбиране и сметоизвозване се изпълнява от Община Опан и е обезпечена от:

- 12 нети лица (шофьор – 2 щатни бройки и 10 броя общи работници);
- три броя специализирани автомобили за сметосъбиране и сметоизвозване – общинска собственост;
- съдовете за събиране на битови отпадъци:
 - Контейнер за отпадъци (1100 л.) – 181 броя
 - Контейнер (50 л.) – 40 броя
 - Контейнер тип ракла (660 л.) – 48 броя

Населено място	Брой контейнери
Опан	84
Бащино	3
Бял извор	45
Бяло поле	12
Васил Левски	14
Венец	9

Кравино	6
Пъстрен	12
Княжевско	8
Средец	17
Столетово	6
Тракия	36
Ястребово	17

Таблица: Съдовете за събиране на битови отпадъци по населени места

На територията на населените места - село Опан, село Тракия и село Бял Извор системата е организирана с разположени съдове за твърди битови отпадъци, които се обслужват от сметосъбиращ автомобил и се транспортират за депониране до Регионално депо за неопасни отпадъци – гр. Стара Загора.

На територията на село Бащино, село Бяло поле, село Васил Левски, село Венец, село Кравино, село Пъстрен, село Княжевско, село Средец, село Столетово, и село Ястребово сметосъбирането и сметоизвозването е организирани от врата на врата - с торби за еднократна употреба. Торбите се събират и се съхраняват на претоварни депа, организирани във всяко от изброените населени места. От претоварните депа отпадъците се събират със сметосъбиращ автомобил и се транспортират за депониране до Регионално депо за неопасни отпадъци – гр. Стара Загора.

Честотата на събиране на смесените битови отпадъци – по график, съгласно заповед на Кмета на Община Опан, както следва:

- Два пъти седмично - село Опан, село Бял извор, село Бяло поле, село Васил Левски, село Пъстрен, село Княжевско, село Средец, село Тракия и село Ястребово
- Един път седмично - село Бащино, село Венец, село Кравино и село Столетово

Количество на битовите отпадъци за периода 2018 - 2020 година

- 2018 г. – 259,680 тона

- 2019 г. – 470,340 тона
- 2020 г. – 496,460 тона

Генерираните, на територията на община Опан, битови отпадъци постъпват за депониране, на Регионално депо за неопасни отпадъци – гр. Стара Загора, без да бъдат сепарирани.

На територията на община Опан не са изградени инстанции за предварително третиране на натрупаните битови отпадъци - сепарираща инсталация за битови отпадъци и инсталация за компостиране на разделно събраните био-отпадъци.

РАЗДЕЛНО СЪБИРАНЕ НА БИО- РАЗГРАДИМИ ОТПАДЪЦИ

Разделното събиране на зелени и други био-отпадъци се прилага с цел тяхното компостиране или анаеробно разграждане.

На територията на община Опан не е изградена система за разделното събиране на зелени и други био-отпадъци.

РАЗДЕЛНО СЪБИРАНЕ НА ОТПАДЪЦИ - ХАРТИЯ И КАРТОН, ПЛАСТМАСА, МЕТАЛИ И СТЪКЛО

Разделното събиране на отпадъци от опаковки и отпадъчни материали от хартия и картон, пластмаса, метали и стъкло, дава своят принос за опазването на околната среда и запазването на суровините.

На територията на община Опан не е изградена система за разделно събиране на отпадъци от опаковки.

СТРОИТЕЛНИ И ЕДРОГАБАРИТНИ ОТПАДЪЦИ

На територията на община Опан няма изградена инфраструктура за събиране на едрогабаритни и строителни отпадъци.

СИСТЕМА ЗА РАЗДЕЛНО СЪБИРАНЕ НА ОПАСНИ ОТПАДЪЦИ ОТ ДОМАКИНСТВА

Организирането на система за разделно събиране на опасни отпадъци от домакинства гарантира екологосъобразно управление на опасни отпадъци от домакинствата, съответно:

- Лекарства с изтекъл срок на годност
- Живак, живачни термометри и други уреди, съдържащи живак
- Лакове, бояджийски материали, разтворители
- Остатъци от строителната химия- лепила, пяна, силикон и др.
- Домакински препарати и битова химия
- Фотографски материали
- Киселини/ основи
- Мастила
- Празни опаковки, обозначени със символите за опасност
- Препарати за растителна защита и борба с вредители

На територията на община Опан не е изградена система за разделно събиране на отпадъци от опаковки.

ПОЧВИ И НАРУШЕНИ ТЕРЕНИ

ПОЧВИ

Почвите са национално богатство, ограничен, незаменим и практически невъзстановим природен ресурс и поради това тяхното опазване е основен приоритет. От чистотата им до голяма степен зависи тяхното плодородие и влияние върху здравето на хората и животните. В региона, контролиран от РИОСВ–Стара Загора, са разположени едни от най– плодородните почви в страната. Задължение на всеки, който ги използва, е да ги опазва от увреждане и замърсяване, като по този начин се гарантира ефективна защита на човешкото здраве и естествените почвени функции.

Преобладаващите почви на територията на община Опан са черноземни смолници - с мощен хумусен слой (в по-заравнените територии), преобладаващо лек механичен състав и рыхав строеж, което ги прави подходящи за интензивно и високо рентабилно земеделие. Подходящи са за отглеждането на зърнени и зеленчукови култури.

Срещат се още канелените горски почви (в хълмистите части) и алувиално - ливадни и делувиални почви в подножията на терасите на реките.

Канелените горски почви се развиват върху равнини, хълмисти и полупланински терени, които са добре отводнени. климат; разнообразна скална основа; под смесени нискоствъблени гори с храсталаци и пасища. При канелените почви съдържанието на хумус е от 2 до 4 %. Почвеният профил е плитък – 60 -70 см.

Алувиално – ливадните почви се образуват върху алувиални наноси и при наличието на значителни количества влага. Имат дебел хумусен хоризонт и са водопропускливи. Хумус се е от 1 до 2.5 %. Върху тях добре виреят и се отглеждат зеленчуци.

Слабото съдържание на азот и фосфор в почвите от типа „канелени горски” и „алувиално-делувиални” налага необходимост от повишаване на почвеното плодородие.

Земеделският фонд възлиза на 83,6 %, а горският – 8,2 % от територията на общината. По-голямата част от земята е заета от почви тип черноземни смолници – 82 %.

На територията на общината няма промишлени замърсители и обработваемата земя е с високо качество на почвата. Земеделските територии заемат над 4/5 от общата територия на общината и по този показател тя се подрежда на първо място в областта.

Видове почви	Относителен дял - %
Черноземни смолници	82,0 %
Алувиално - ливадни и делувиални почви	12,0 %
Канелени горски почви	6,0 %

Таблица: Почвена структура в Община Опан

ЗАМЪРСЯВАНЕ НА ПОЧВИТЕ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА ОПАН. МОНИТОРИНГ.

Пунктовете, в които се извършва пробонабирането на почвени проби са определени от Изпълнителната агенция по околна среда. Те са разположени на цялата територия на РИОСВ – Стара Загора и са в зависимост от източниците на замърсяване.

От ежегодно провеждания мониторинг на почвите може да се направи извода, че те са незамърсени с тежки метали, металоиди и органични замърсители.

За подобряване състояние на почвите и устойчиво управление на земите спомага:

- балансираното торене на отглежданите селскостопанските култури и по-малко използване на продукти за растителна защита;
- използването на съвременни продукти за растителна защита, които са с кратък период на полуразпад, не се акумулират в почвата и не предизвикват замърсяване на почвите с пестициди;
- контролирането и ограничаването на емисионното замърсяване на въздуха, водите и управлението на отпадъците от РИОСВ
- въвеждането на нови екологосъобразни технологии в производствените процеси, допринасящи за намаляване на деградацията на почвите;
- внедряване на проекти в областта на биологичното земеделие.

Като цяло на територията на общината не се наблюдава замърсяване на почвите и състоянието им се характеризира като добро. Основни замърсители на почвите – използваните химични вещества от земеделските стопанства.

Важно е да се отбележи, че почвите са компонент, върху който всяко бездействие и неспазване на нормативните изисквания за опазване на води, въздух, отпадъци въздейства отрицателно и ги замърсява локално или дифузно от организирани и неорганизиран източници, включително и трансгранични въздействия. Именно поради това е важно да се следи за тяхното състояние, а така също да се опазват останалите компоненти на околната среда, тъй като те пряко въздействат върху почвите и почвеното плодородие.

Основните заплахи за нарушаване на функциите на почвите са дефинирани в Закона за почвите: ерозия, кисляване, уплътняване, намаляване на почвеното органично вещество, замърсяване, запечатване и свлачища.

Ерозия на почвите

Като най-сериозна заплаха за деградацията на почвите в България се определя ерозията, което произтича от природните дадености, начинът на земеползване, обработката на почвата, несъобразена с нейните специфични характеристики, технологията да отглеждане на земеделските култури, прилагане на необосновани сеитбообръщения. Около 85 % от почвите в страната са засегнати от процеси на ерозия, а

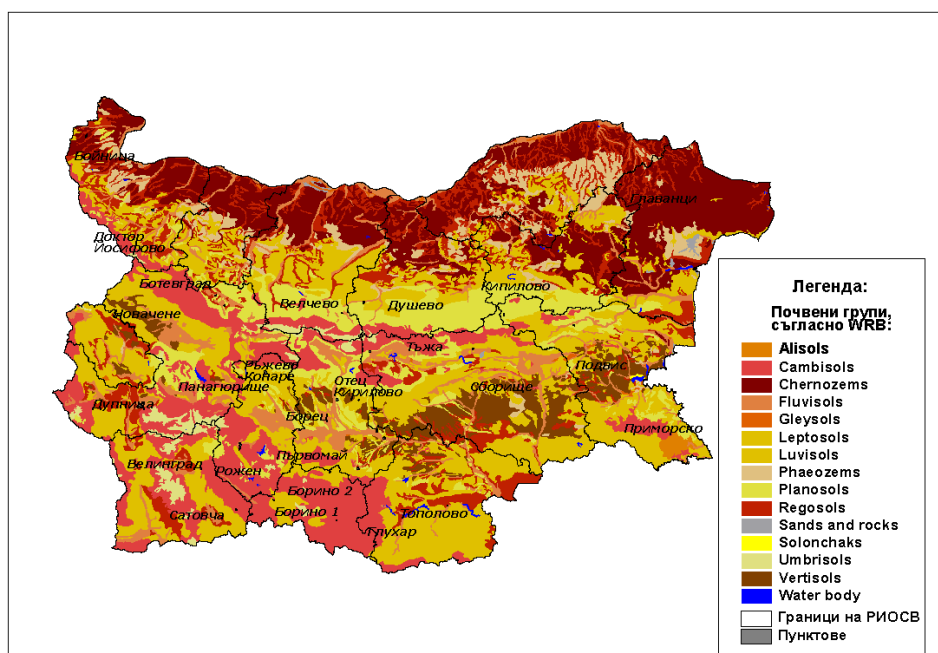
около 30 % от тях са подложени на ветрова ерозия. Ерозията влияе съществено върху екологичните и икономическите функции на почвата. Негативното въздействие се дължи на намалената мощност на хумусния хоризонт и дълбочина на коренообитаемия слой, понижено съдържание на органично вещество, количество на хранителните елементи и запаси на почвена влага, деградация на почвената структура, образуване на почвена кора; загуба на биоразнообразие; замърсяване на водните течения, поява на еутрофикация, акумулация на наноси в по-долу лежащите територии по склоновете. Проявата на ерозионните процеси до голяма степен зависи от релефа и интензивността на валежите. Начинът на земеползване и структурата на земеделските и горските земи могат осезателно да намалят загубите на почва от ерозия, но могат и значително да я ускорят.

Почвената ерозия е един от основните проблеми, с които земеделците се сблъскват в световен мащаб, тъй като оказва силно неблагоприятно влияние върху развитието на селското стопанство. Редица изследвания сочат, че устойчивите практики на биологичното земеделие, както и регулярни мероприятия по залесяване, могат значително да подобрят състоянието на почвите и да намалят процесите на ерозия. Скоростта на ерозия е различна при различните типове растителна покривка. Човешката дейност много често усилва естествената ерозия.

На територията на община Опан не е регистрирана почвена ерозия.

Уплътняването на почвите е процес засягащ основно земеделските земи. Главната причина за появата му е неправилна обработка, а именно използване на тежки селскостопански машини при висока влажност на почвите. Процесът е включен като заплаха в Европейската стратегия за опазване на почвите. Поради спецификата на земеделието в България на този етап липсват данни за обхвата на този процес за България в частност на територията на община Опан.

Вкисляване на почвите се дължи на емисии от промишлени процеси, природни биохимични цикли, а за обработваемите почви - и от едностранчивото (без фосфор и калий) торене с азотни торове. За ограничаване на развитието на процеса на вкисляване при обработваемите почви е необходимо прилагане на подходящи модели на торене.

Фигура: Вкисляване на почвите в България

На територията на община Опан не е регистрирано вкисляване на почвата.

Замърсяване на почви с нитрати

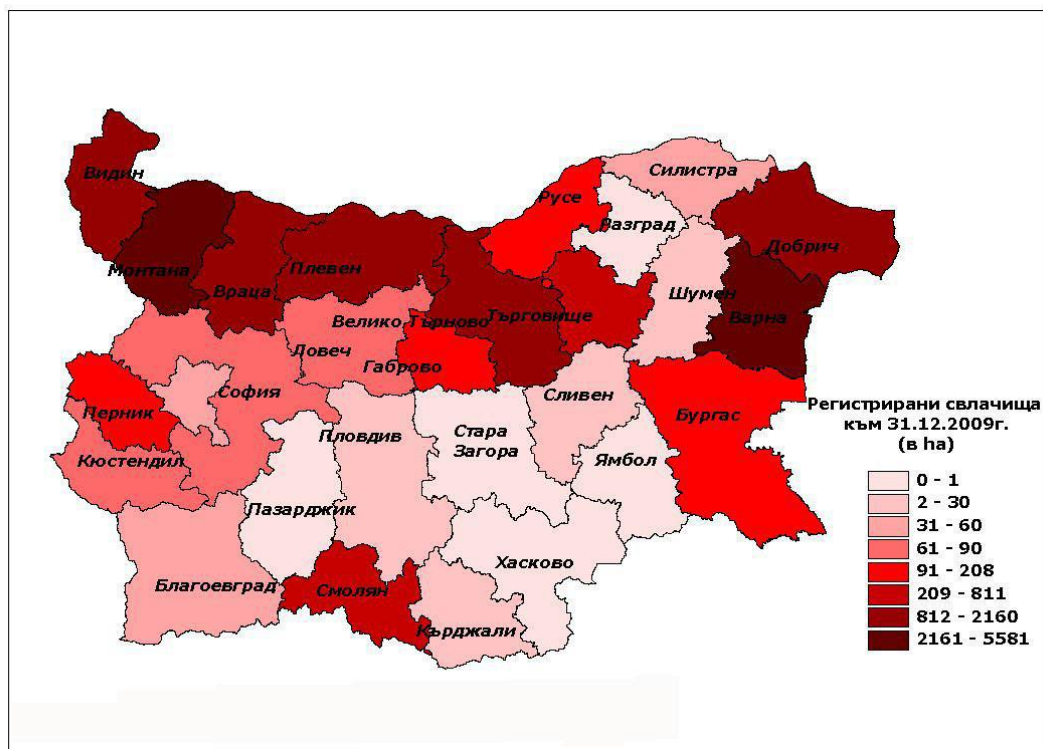
За повишаване на добивите от земеделска продукция при обработването на земеделските земи в района на общината се използват естествени и изкуствени торове. Същевременно за почвите е характерно, че те са „частна” собственост. Познаването и прилагането на добри земеделски практики при обработването и използването им зависи тяхното опазване и съхранение за следващите поколения - устойчивото им използване се определя и зависи от уменията и знанията на всеки един член на обществото.

За територията на община Опан, няма данни от Националната система за мониторинг на почви на почвени проби от района за замърсяване с нитрати вследствие предозирано и/или безконтролно наторяване на земеделски земи.

Нерегламентирано изхвърляне на отпадъци върху почвената повърхност (строителни, битови, промишлени и селскостопански отпадъци)

На територията на община Опан не са регистрирани нерегламентирани замърсявания с отпадъци.

Свладища – проявата, съответно тяхното активизиране се обуславят от природни фактори като геоложки строеж на района, движения по разломи, земетресения, колебания в нивата на подземни води и техногенни фактори (въздействия в резултат на човешка дейност – извършване на дълбоки изкопи, прокарване на пътища, добив на полезни изкопаеми, претоварване на горната част на терена от насипи или ново строителство).

Фигура: Разпределение на площите засегнати от свладищни процеси, ха

На територията на община Опан не са регистрирани свладищни процеси.

Нарушени земи и почви - предимно от депонирането на отпадъци.

На територията на община Опан се изпълнява проект „Закриване и рекултивация на общинско депо за битови отпадъци на територията на община Опан в поземлен имот с идентификатор 53576.108.120, с. Опан, община Опан обл. Стара Загора“. Биологичната рекултивация на терена ще завърши до края на 2023 година.

На територията на бивше летище в село Опан, в херметически затворени „Би-Би“ кубове се съхраняват забранени и негодни за употреба продукти за растителна защита.

ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ, БИОРАЗНООБРАЗИЕ И ЛЕЧЕБНИ РАСТЕНИЯ

ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ

България е една от най-богатите страни в Европа от гледна точка на уникална флора и фауна (биологично разнообразие), разнообразие от местообитания, обширни гори и други ресурси с биологично значение. Всъщност всички основни естествени местообитания в Европа могат да се открият и в България - от високопланински гори до крайморски езера и пясъчни дюни.

Законът за защитените територии (ЗЗТ) урежда категориите защитени територии, тяхното предназначение и режим на опазване и ползване, обявяване и управление. Важно е да се отбележи, че всички дейности в защитените територии се съгласуват с РИОСВ – Стара Загора на основание чл. 13 и §7 от ЗЗТ.

Съгласно закона, съществуват 6 вида защитени територии:

- резерват
- национален парк
- природна забележителност
- поддържан резерват
- природен парк
- защитена местност

Националната екологична мрежа включва защитени зони като част от Европейската екологична мрежа „Натура 2000“ и защитени територии, които не попадат в защитени зони. Целта е дългогодишно опазване на биологичното, геологичното и ландшафтното разнообразие.

Защитена местност - На територията на общината, в землището на село Бял извор, се намира защитена местността „Пропадналото блато“ с площ 27,29 хектара. Защитена местност е обявена със Заповед № РД566/02.06.2005 г. на Министъра на околната среда и водите, по реда на Закона за защитените територии, с цел опазване на влажна зона, равнинни крайречни гори и защитени видове животни и растения.

Местността се образува в следствие на подземни минно-добивни дейности, след изземване на въглищния пласт. В близост и под коритото на р. Белоизворска, става пропадане на земни маси. Образувалите се хлътвания в следствие са се напълнили с вода от реката, обрасли с папур, тръстика, роголист и други водни растения. С течение на времето така сформиралите се влажни зони са се превърнали в биотоп, привличащ множество видове животни от различни таксономични групи. Особено голяма е стойността на тази влажна зона като удобно зимовище и хранителна база за редки и застрашени от изчезване водоплаващи птици.

При направени проучвания са установени:

- Около 10 вида риби - шаран, каракуда, бабушка, червеноперка, лин, щука, горчивка, гамбузия, слънчева рибка, речен костур.
- Земноводни и влечуги - жаби, костенурки, смоци, стрелец, водни змии.
- Регистрирани са повече от 120 вида птици
- Бозайници - видра, белка, дива котка, лисица, черен пор, язовец и др.
- По периферията на блатото - типична крайречна горичка от дъб, бряст и ясен.

В защитената местност се забранява:

- извършване на ново строителство, с изключение на укрития за наблюдаване на птици;
- извършване на сечи, с изключение на такива, свързани с отстраняване на неместни видове и произходи, поддръжка на просеката под електропровода и възстановяване на естествената крайречна растителност;
- залесяване с неместни видове и произходи;
- ловуване;
- промяна на хидрологичния режим на защитената местност, дрениране и използване на водите на блатото за напояване,
- палене на огън извън определените за целта места;

- зарибяване с неместни видове риба с изключение на такива, с които се осъществява управление на сукцесионните процеси;
- рекултивация и запълване на влажните зони с инертни материали;

Защитена зона - На територията на община Опан попада защитена зона от екологичната мрежа „Натура 2000“ за опазване на природните местообитания на дивата флора и фауна BG0000442 „Река Мартинка“ по Директива 92/43/ЕЕС за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна.

Защитената територия представлява сравнително тясна ивица от около 150 м. до няколкостотин метра крайречни земи по двата бряга на река Мартинка.

При направени проучвания са установени:

- Безгръбначни - Алпийска розалия, Бисерна мида, Бръмбар рогач, Буков сечко, Обикновен сечко, Ценагрион.
- Риби - Балкански щипок, Горчивка, Маришка мряна, Обикновен щипок.
- Земноводни и влечуги - Голям гребенест тритон, Жълтокоремна бумка, Об. блатна костенурка, Смок, Червенкоремна бумка, Шипобедрена костенурка, Шипоопашата костенурка.
- Бозайници- Видра, Пъстър пор.

БИОРАЗНООБРАЗИЕ

Съгласно националното законодателство в България биоразнообразието се опазва главно чрез Закона за защита на биологичното разнообразие, съгласно който биологичното разнообразие е неразделна част от националното богатство и опазването му е приоритет и задължение за държавните и общинските органи и гражданите. В тази връзка, задължение на община Опан е и опазването на биоразнообразието в района.

Община Опан не е сред общините, за които биоразнообразието е фактор със значение за бъдещото ѝ развитие. Територията на общината е с преобладаващ равнинен характер, а диворастящата растителност е представена изключително оскъдно.

Характерните за местната флора са:

- Широколистни представители – цер, бял бряст, бяло мише, зимен и космат (късолистен) дъб, акация, липа, ясен, бук, бяла топола;
- Иглолистни представители – бор, ела;
- Овощни видове – джанка, слива, синя слива, ябълка, праскова, круша, череша, кайсия, вишна;
- Гъби – печурка, сърнела, кладница,

Фауната включва представители на голям брой бозайници и птици, характерни за Горнотракийската низина.

- Бозайници - видра, белка, дива котка, лисица, черен пор, язовец, зайци, диви свине, сърни и други;
- Птици – регистрирани повече от 120 вида - фазан, яребица, кеклик и други;
- Прелетни птици – щъркел, лястовици, зеленоглавата патица, обикновена дива патица и други;.
- Влечуги - смоци, стрелец, водни змии, гущери;
- Земноводни - жаби, костенурки.

В някои части на общината съществуват благоприятни условия за развитие и на ловно стопанство, включващо различни видове дивеч: зайци, фазани, яребици, кеклици, както и диви свине и сърни.

ЛЕЧЕБНИ РАСТЕНИЯ

Съгласно Закона за лечебните растения отделни видове диворастващи лечебни растения се поставят под специален режим на опазване и ползване, когато биологичното разнообразие или ресурсите им проявяват трайна тенденция към намаляване, или има опасност от появяването на такава тенденция. Специалният режим се определя всяка година със заповед на министъра на околната среда и водите, като този режим обхваща забрана за събиране на билки за определен период от естествените находища на видовете от територията на цялата страна, отделни райони или единични находища; определяне на допустимото за събиране количество билки; разработване и прилагане на мерки за възстановяване на популациите и на техните местообитания.

Климатът в района е благоприятен за развитието на широк спектър от билкови растения. За общината е характерно наличието на някои лечебните растения - иглика, ранилист, лудо биле, жълт кантарион и други.

Общината полага усилия за спазване на утвърденото разпределение на максимално допустимите количества билки - изкупуване, добив, заготовка и търговия.

ГОРИ

Общинските горски територии възлизат на 63.3 хектара.

Землище	Държавна горска територия, ха	Частна горска територия, ха	Общинска горска територия, ха	Горска територия собственост на други ЮЛ, ха	Общо за землището, ха
Опан	28,6	137,3	2,9	0,6	169,4
Бащино	469,3	12,4	4,1	-	32,1
Бял извор	26,9	5,2	-	-	32,1
Бяло поле	1,6	-	-	-	1,6
Васил Левски	756,9	103,4	3,1	-	863,4
Венец	1,7	-	50,9	-	52,6
Кравино	23,3	63,1	-	-	86,2
Пъстрен	21,1	86,8	1,6	-	109,5
Княжевско	52,9	23,5	-	-	76,4
Средец	7,9	20,5	-	-	28,4
Столетово	3,6	10,0	-	-	13,6
Тракия	47,4	112,5	0,2	-	160,1
Ястребово	47,8	148,1	0,3	-	196,2
ОБЩО	1489	722,8	63,3	0,6	2275,7

**Таблица: Разпределение на горската територия по собственост и по землища за
Община Опан**

ЗЕЛЕНИ ПЛОЩИ В НАСЕЛЕНИТЕ МЕСТА

Зелените площи за широко обществено ползване образуват гръбнака на Зелената система в общината. Това са всички градини, паркове и гори. Зелените площи за широко обществено ползване изпълняват много важна функция. В тях се извършва ежедневиият отход на населението и имат важна екологична роля и естетическо въздействие. Те обслужват и най-уязвимата част от населението – подрастващото поколение, майките с детските колички и възрастните хора.

Зелените площи за ограничено ползване формират най-широко застъпеното „изпълващо” озеленяване и създават най-разнообразна среда за спорт, забавления и рекреация. В тези площи се включват всички терени с дворно озеленяване, собственост на частните физически и юридически лица. Това са зелените площи във всички имоти с жилищна и обществено обслужваща функция. Тези терени представляват интерес, доколкото изпълняват екологична функция и подобряват микроклимата.

Зелени площи със специфично предназначение: В тези зелени площи се включват мемориални паркове, гробищните терени и други.

Зелената система на община Опан е неразделна част от плановото ѝ решение и обемно-пространствено изграждане. На територията на община Опан зелената система е с обща площ около 332,535 дка., като в нея се включват седем парка с места за почивка с площ около 47,797 дка., седем детски площадки, една спортни площадки, четири стадиона, както и линейното озеленяване по комуникационните транспортни артерии. Всички тези озеленявания оказват благоприятно въздействие върху облика на общината и играят значителна роля в подобряване условията за обитаване и труд и ограничават негативните санитарно-хигиенни фактори – замърсявания на атмосферния въздух, шум, електромагнитни и радиационни излъчвания и други.

В централна част преобладават индийски люляк, японска дюля, люляк, гледичия, японска спирея, форзиция, растефина и др. От дървесните видове се срещат липа, кестен, орех и др.

ШУМ

Като екологичен фактор, шумът винаги присъства в жизнената среда на човека. Законът за защита от шума в околната среда предвижда опазването на околната среда от шум да се постига чрез разработване и прилагане на мерки за избягване, предотвратяване или намаляване на шума.

Шумът в околната среда се явява риск и заплаха за общественото здраве, поради излагането на населението на все по-увеличаващо се въздействие на шум от големия брой моторни превозни средства в движение. Законодателството в областта на защита от шума в околната среда урежда проблемите, свързани с разработването на мерки за избягване, предотвратяване и намаляване на вредното въздействие на шума, целящи чрез тяхното осъществяване защита на човешкото здраве и околната среда, както и осигуряване на качество на живот на населението.

Мониторингът на градски шум се извършва ежегодно от Регионална здравна инспекция – Стара Загора по програма, разработена, съгласно изискванията на Наредба № 54 / 13.12.2010 г. на МЗ и МОСВ, Наредба № 6 / 26.06.2006 г. и в съответствие с Методиката за определяне броя и разположението на пунктовете за регион Стара Загора.

ИЗТОЧНИЦИ НА ШУМА

Най-силно влияние върху акустичната обстановка в Общината оказва транспортния шум. Като най-вероятен шумов замърсител е автомобилното движение по Републикански път I-5 с направление север-юг – от Русе до ГКПП Маказа. На територията на Община Опан преминава през селата Ястребово, Средец, Тракия и Бял извор и Републикански път III-503, които се отклонява наляво при 251,7 км на Републикански път I-5 в центъра на село Средец, насочва на югоизток като преминава последователно през селата Опан, Бяло поле и Васил Левски.

За намаляване на шумовото замърсяване в общината е необходимо да се предприемат следните мерки:

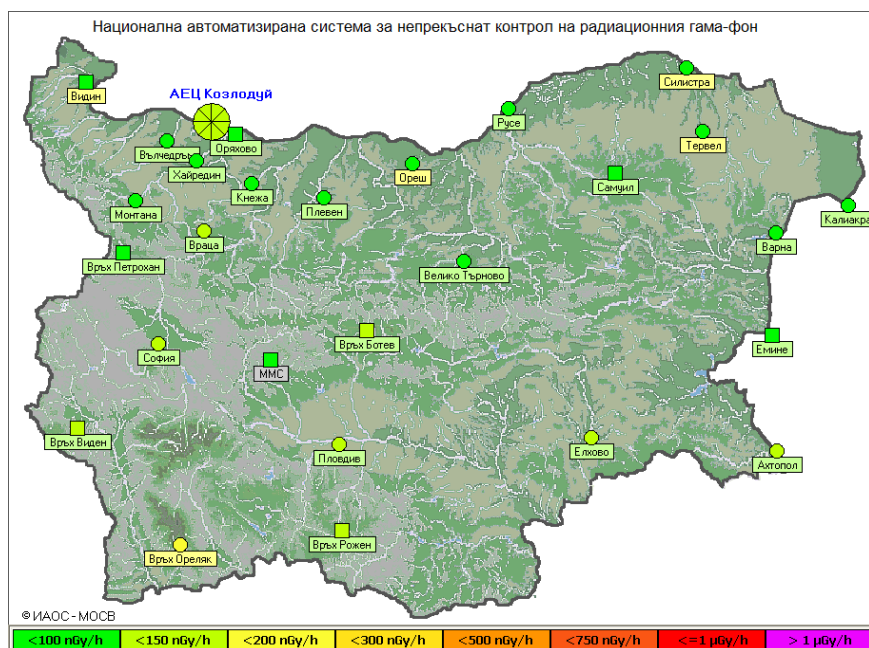
- завишен контрол на техническата изправност на моторни превозни средства,
- подходяща настилка на улиците,
- подходяща организация на движението,

- забрана за форсиране на двигатели,
- екраниране и поглъщане на транспортния шум.

Съгласно Закона за защита на шума в околната среда, РИОСВ - Стара Загора контролира промишлени обекти, източници на шум в околната среда, с цел спазване на граничните стойности за нива на шум в съответните зони и територии, както и в най-близките места за въздействие. Задължение за провеждане на собствен мониторинг на шум в околната среда и представяне на резултатите от тях, имат единствено предприятията с издадени комплексни разрешителни по смисъла на Закона за опазване на околната среда. На територията на община Опан няма обекти с издадени комплексни разрешителни, както и промишлени източници с дейности, създаващи риск от наднормени нива на шум в околната среда.

РАДИАЦИОННА ОБСТАНОВКА И ВЛИЯНИЕ ОТ НЕЙОНИЗИРАЩИ ЛЪЧЕНИЯ

Съгласно допълнителните разпоредби на Закона за здравето, нейонизиращите лъчения в жилищни, производствени, обществени сгради и урбанизирани територии са фактори на жизнената среда и подлежат на държавен здравен контрол, а също така и на регистрация, съгласно чл. 36 от Закона за здравето.

Най-близкият пункт за непрекъснат контрол на радиационния гама-фон се намира в град Пловдив.

Непрекъснатите и периодични наблюдения на радиационните параметри на основните компоненти на околната среда се базират на изпълнение на програма за радиологичен мониторинг, утвърдена от министъра на околната среда и водите, която е част от Националната система за мониторинг на околната среда.

Данни за територията на община Опан от извършван радиационен контрол – 0,25 mSv/h

На територията на Общината няма източник на електромагнитни полета и съответно може да се заключи, че радиационната обстановка е спокойна и няма влияния от нейонизиращи лъчения.

4. УПРАВЛЕНСКА СТРУКТУРА НА ОБЩИНА ОПАН В КОНТЕКСТА НА ВЪПРОСИТЕ ПО ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

Правата и задълженията на Кмета на общината са регламентирани от националното екологично законодателство, а именно чл. 15 от Закона за опазване на околната среда, според който кметът има следните задължения:

- да информира населението за състоянието на околната среда;
- да разработва и контролира заедно с другите органи планове за ликвидиране на последствията от аварийни и залпови замърсявания на територията на общината;
- да организира управлението на отпадъци на територията на общината;
- да контролира изграждането, поддържането и правилната експлоатация на пречиствателните станции за отпадъчни води в урбанизираните територии;
- да организира и контролира чистотата, поддържането, опазването и разширяването на селищните зелени системи в населените места и крайселищните територии, както и опазването на биологичното разнообразие, на ландшафта и на природното и културното наследство в тях;

- да определя и оповестява публично лицата, отговорни за поддържането на чистотата на улиците, тротоарите и други места за обществено ползване на територията на населените места, и да контролира изпълнението на техните задължения;
- да организира дейността на създадени с решение на общинския съвет екоинспекции, включително на обществени начала, които имат право да съставят актове за установяване на административни нарушения;
- да определя длъжностните лица, които могат да съставят актове за установяване на административните нарушения по Закона за опазване на околната среда;
- да определя лицата в общинската администрация, притежаващи необходимата професионална квалификация за осъществяване на дейностите по управление на околната среда.

Кметът на общината може да възлага изпълнението на изброените функции на кметовете на кметствата и кметските наместничества в общината.

На територията на община Опан, в помощ на кмета и явявайки се част от Общински съвет - Опан е създадена и постоянна комисия „ТСУ, строителство, комунални дейности и екология“. В структурата на Общинска администрация – Опан няма сформирано специализирано звено за работа в сферата на опазване на околната среда. В Общинска администрация – Опан в областта на екологията и опазването на околната среда работи един експерт от дирекция „Териториално развитие, инвестиционна политика и европейска интеграция“.

5. ИКОНОМИЧЕСКО, ДЕМОГРАФСКО И ФИНАНСОВО СЪСТОЯНИЕ

ИКОНОМИЧЕСКО СЪСТОЯНИЕ

Община Опан се характеризира като типично селска община със силни традиции в земеделието. Тя е една от най-малките български общини и като такава е силно зависима от социално-икономическата среда, която се формира от съседните общини.

Опан е в група, чието равнище на социално-икономическо развитие е малко под средното за страната, без обаче да попада сред общините в критично състояние.

Община Опан е разположена в Югоизточен район за планиране на България и попада в област Стара Загора.

Фигура: Райони за планиране на България

На територията на общината най-голям дял имат микропредприятията, формиращи дял от 94.4% от икономически активните предприятия в общината.

Селско и горско стопанство	Преработвателна промишленост	Производство / разпределение на енергия	Строителство	Транспорт	Търговия	Други
37 %	5 %	15 %	21 %	6 %	10 %	6 %

Таблица: Структура на икономиката в община Опан

На територията на община Опан развиват дейност предприятия от почти всички отрасли на икономиката. Общината е специализирана в няколко индустриални направления, а именно:

Първичен икономически сектор

- Селско и горско стопанство
- Растениевъдство и животновъдство

Вторичен икономически сектор

- Производство на електроенергия
- Хранително – вкусовата промишленост

Третични икономически сектор

- Транспорт

Селско стопанство

Селското стопанство е основен отрасъл в общината и перспектива за развитието на местната икономика. През последните години нараства дялът на арендаторите занимаващи се със земеделие.

Територия	Землища	Земеделска земя, дка	Обработваеми земи, дка
Община Опан	13	201638	187131
Общо за област Стара Загора	195	2584008	2175276

Таблица: Площ на обработваемата земя, броя на землищата към 31.12.2020

Земеделските територии заемат 81.8% (201638.3 дка) от общата територия на общината и по този показател тя се подрежда на първо място в областта. С най-голям дял са селскостопанските земи в село Бяло поле 89.7%, село Средец 88.9% и село Столетово 88.8%, а с най-малък дял е село. Бащино 61.2%.

Основните икономически субекти са земеделските стопанства, които осигуряват основната част от работните места.

Във всяко населено място, попадащо в Общината, има изградени селскостопански структури – кооперации и сдружения. Основните икономически субекти са земеделските кооперации, които осигуряват основната част от работните места.

В общината няма промишлени замърсители и обработваемата земя е с високо качество на почвата.

През последните години нараства дялът на арендаторите занимаващи се със земеделие. Отглеждат се житни култури и поливни плодове и зеленчуци. Животновъдството се развива в малки семейни стопанства.

ВИД	ОТНОСИТЕЛЕН ДЯЛ , %
Ниви	98,24
Лозови насаждения	0,71
Овощни градини	0,07
Изоставени ниви	0,98
ОБЩО	100

Таблица: Земеделски земи по трайно използване в Община Опан – в %

В структурата на земеделските земи по начин на трайно ползване преобладават нивите с над 98.0 %. Климатичните особености са благоприятни за отглеждането на голям брой основни земеделски култури, от които по- значителните и с традиции са пшеница, ечемик, слънчоглед, царевица и др. За тях трябва да се търсят форми за увеличаване добива от единица площ чрез въвеждане на научен подход.

Основните видове отглеждани култури на територията на областта през 2020 г. са както следва:

- Зимни зърнено житни култури – пшеница, ечемик, ръж и тритикале;
- Ранни пролетни зърнени житни култури – пролетен ечемик и овес;
- Късни пролетни зърнено житни култури – царевица за зърно, сорго и ориз;
- Технически култури – маслодаен слънчоглед, шарен слънчоглед, маслодайна рапица, лавандула, маслодайна роза, тютюн , картофи;
- Фуражни култури – царевица са силаж, люцерна;
- Зеленчуци – домати, пипер, дини, пъпеши, градински грах;

- Овощни трайни насаждения – ябълки, праскови, сливи, череша, вишни, кайсии, круши;
- Трайни насаждения от лозя – винени лозя, десертни лозя;
- Други

РАСТЕНИЕВЪДСТВО

Основен подотрасъл на селското стопанство е растениевъдството. В структурата на посевите преобладават зърнените и техническите култури. Производствената структура на този отрасъл се концентрира в пшеница, ечемик, слънчоглед, царевица, Зеленчукопроизводството е представено от производството на домати, дини и пипер.

В общината, на малки площи 5,7 дка, се отглежда и ориенталски тютюн, като произведената продукция е ограничена.

Трайните насаждения не са широко застъпени. Те заемат площ от 488 дка, от тях овощни насаждения 16.0 % и лозя 84.0 %. Овощните насаждения заемат площ от 78 дка, като всичките са млади и плододаващи.

През последните години се наблюдава увеличаване на площите с овощни видове. От тях череша 36 дка, ябълки 30 дка и круши 12 дка. Младите и плододаващи лозови насаждения заемат площ от 410 дка, заети изцяло от винени сортове.

Общината има богата възможност за развитие на биологично земеделие, а с остатъчния материал да произвежда биодизел.

В село Опан в процес на въвеждане в експлоатация е предприятие за произвеждане на биогорива.

ЖИВОТНОВЪДСТВО

Животновъдството е отрасъл, който има дълги традиции и е добре развит в община Опан. Той се характеризира с малки семейни стопанства и животновъдни ферми. в които се намират малко на брой селскостопански животни, а в някои села има и по няколко животновъдни ферми предимно с крави.

Поради неразвитостта на отрасъла броят на животните се променя често в зависимост от променливата конюнктура на пазара на животински продукти

ХИДРОМЕЛИОРАЦИИ

На територията на община Опан е регистрирано Сдружение за напояване - СН „Кравино” с. Кравино, община Опан, област Стара Загора. Сдружението е учредено на 1682 дка поливни площи.

В структурата на предприятията най-голям дял имат микропредприятията, формиращи дял от 94.4 % от икономически активните предприятия в общината.

Това в голяма степен е предимство тъй като те по бързо се адаптират към динамиката на пазарите. На следващо място съответно се нареждат малките предприятия 6.9 %.

Наблюдава се тенденция към увеличаване на броя на регистрираните в общината фирми, като новооткритите предприятия са предимно микро и за семеен бизнес.

ОСНОВНИТЕ СТРУКТУРООПРЕДЕЛЯЩИ ПРЕДПРИЯТИЯ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНАТА В РАЗЛИЧНИ ОТРАСЛИ СА КАКТО СЛЕДВА:

Животновъдство

- „Аякс-1“ ЕООД, част от групата на АЯКС, - свинекомплекс разположен на територията на село Пъстрен. Свинекомплексът работи с капацитет 3800 свине майки.

Фуражопроизводство

- „Тракийски фураж“ ЕООД е част от групата на АЯКС – завод за производство на фураж. Намира на територията на село Пъстрен

Хранително-вкусовата промишленост

- Митак ЕООД, с.Ястребово - фирмата е специализирана в преработка, производство и консервиране на плодове и зеленчуци. Компания със сериозни традиции в производството на консервирани храни на Българския и международния пазар.
- „Дилмано Дилберо“ ЕООД, с. Ястребово - компания със сериозни традиции в

- производството на консервирани храни на Българския и международния пазар. Произвежда сладка и конфитюри от ягода, вишна, кайсия, малини, праскова, боровинка, горски плодове, смокини, дюля, синя слива и други плодове. Произвежда още лютеница, зеленчукови пастети, готови храни на зеленчукова основа.

Производството и разпределението на енергия

- „Коген Загоре“ ООД, с. Ястребово - централа за комбинирано производство на топло и електроенергия. Централата е предназначена да работи съвместно с консервна фабрика, която е консуматор на пара, а произвежданата електроенергия се продава на свободния пазар.
- „Био-ойл“ ООД - Предприятие за производство и реализация на био горива, което не е въведено в експлоатация.
- На територията на Община Опан са изградени и въведени в експлоатация 18 броя фотоволтаични централи в селата Бял извор, Бяло поле, Васил Левски, Княжевско, Кравино, Опан, Пъстрен, Средец и Ястребово.

№	Фотоволтаична електроцентрала	Населено място	Мощност, kW	Площ, дка	Собственик
1	„Волтенерджи - Средец“	село Средец	22,8	0,456	„Волтенерджи“ ООД
2	„Брек – Бяло поле“	с. Бяло поле	102,6	2,052	„Брек“ ЕООД
3	„Соларис - Ястребово“	с. Ястребово	150,2	3,0042	ЕТ „Соларис - АИ - Кристиан Илиев“
4	„Селина Груп - Кравино“	с. Кравино	89,3	2,23	„Селина Груп“ ЕООД
5	„Терес“	с. Бял извор	4890	120,225	„Терес“ ЕООД
6	„Шабла Вю“	с. Бял извор	3521	88,025	„Шабла Вю“ ЕООД
7	„ПСП Здравец“	с. Бял извор	4250	106,25	„ПСП Здравец“ ЕООД
8	„Антон Иванов“	с. Васил Левски	71,28	1,782	ЕТ „Антон Иванов“
9	„Солар поинт“	с. Васил Левски	84,24	2,1	ЕТ „Солар поинт - Свилен Георгиев“
10	„АС Солар - Княжевско 2“	с. Княжевско	102,6	2,565	„АС Солар 01“ ЕООД

11	„Екостар – Пъстрен“	с. Пъстрен	74,1	1,8525	„Екостар – С“ ЕООД
12	„Екостар – Пъстрен 2“	с. Пъстрен	199,41	4,98525	„Екостар – С“ ЕООД
13	„Солмейт – Средец“	с. Средец	199,64	4,991	„Солмейт“ ЕООД
14	„АПК Павлиянов“	с. Княжевско	99,9	2,4975	„АПК - Павлиянов“ ЕООД
15	„Коси Транс“	с. Васил Левски	149,04	3,726	„Коси Транс“ ООД
16	„Коси Транс - 2“	с. Васил Левски	149,04	3,726	„Коси Транс“ ООД
17	„Средец“	с. Средец	97,2	2,43	„Солар Енерджи2000“ ЕООД
18	„Родес – Средец“	с. Средец	64,8	1,62	„Родес – 08“ ООД

Таблица: Фотоволтаични електроцентрали на територията на община Опан към

Транспорт

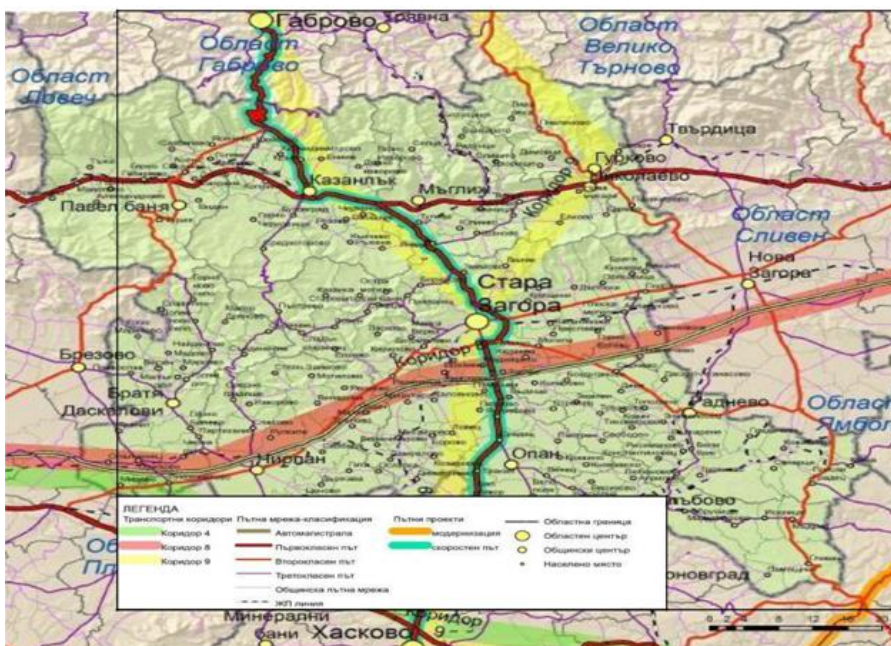
- „Пир - импекс“ ЕООД е предприятие с централен офис в Стара Загора и в с. Тракия, Община Опан. Фирмата е специализирана в транспорт на пътници и товари.

В заключение, икономическото развитие на общината се характеризира със слаба динамика, което е положителен индикатор за цялостното развитие на общината, но въпреки това то е по-слабо в сравнение със средните показатели за областта и страната. Въпреки икономическата криза, основните структуроопределящи предприятия на територията на община Опан запазват параметрите си на производство, което е особено важно от социална гледна точка. В тази връзка, икономическото състояние на общината може да бъде определено като задоволително.

Потенциал за бъдещо развитие в сферите на селското стопанство и Зелената енергия.

ТРАНСПОРТ

Транспортната инфраструктура на община Опан носи типичните белези на селските райони и общини. Общата дължина на пътната мрежа в територията на община Опан е 78,8 км., от които: I клас – 20,1 км., III клас – 28,5 км. и 30,2 км. общински пътища.

Фигура: Транспортна мрежа на Община Опан и района

През територията на общината преминават частично 3 пътя от Републиканската пътна мрежа на България с обща дължина 48,6 км:

- Участък от 19,4 км. от Републикански път I-5 (от км. 246 до км. 265,4). Републикански път I-5, съвпадащ с европейски път E85: Русе – Бяла – Велико Търново – Стара Загора – Хасково – Свиленград, с обща дължина от 393 км. Трасето на I-5 преминава през територията на 6 административни области: Русенска, Великотърновска, Габровска, Старозагорска, Хасковска и Кърджалийска. След като заобикаля от изток град Стара Загора продължава на юг през селата Бъдеще, Ястребово, Средец, Тракия и Бял извор и навлиза в Хасковска област, като осигуряващ добрата транспортна достъпност на населените места до общинските и областните градове в региона. Връзката с тях се осъществява предимно с автомобилен транспорт.

- Началният участък от 24,3 км. от Републикански път III-503 (от км. 0 до км. 24,3). Републикански път III-503 - третокласен път, част от републиканската пътна мрежа на България, преминаващ по територията на области Стара Загора и Хасково. Дължината му е 29,5 км. Пътят се отклонява наляво при 251,7 км на Републикански път I-5 в центъра на село Средец и се насочва на югоизток през Горнотракийската низина. Преминава

последователно през селата Опан, Бяло поле и Васил Левски, навлиза в Хасковска област, минава през западната част на град Симеоновград, пресича река Марица и непосредствено след моста на реката, в югозападната част на града се съединява с Републикански път III-8007 при неговия 24 км.

- Началният участък от 4,9 км. от Републикански път III-5031 (от км. 0 до км. 4,9). Републикански път III-5031 е третокласен път, част от Републиканската пътна мрежа на България, преминаващ изцяло по територията на Старозагорска област. Дължината му е 17 км. Пътят се отклонява наляво при 5,4 км. на Републикански път III-503 в югоизточната част на село Опан и се насочва на югоизток през източната част на Горнотракийската низина. Преминава през селата Венец и Разделна и в северозападната част на град Гълъбово се свързва с Републикански път III-554 при неговия 44,5 км..

- В близост от север преминава Автомагистрала „Тракия“.

На територията на Община Опан е изпълнен проект „Реконструкция и рехабилитация на път IV-53476- граница Община Гълъбово – Княжевско – Кравино – Пъстрен - граница Община Стара Загора, от км 9+780 до км 24+118“. Проектът е финансиран от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г., подмярка 7.2. „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура“, мярка 7 „Основни услуги и обновяване на селата в селските райони“.

Изпълнението на проекта подобрява транспортния достъп за 20 % от населението на общината. Но не по-малко от още 17 км. от общинската пътна мрежа се нуждае от основен ремонт. Наложително е също така ремонтиране на улиците в населените места.

Близостта до областния център - град Стара Загора, до автомагистрала „Тракия“ и другите съществуващи транспортни връзки са благоприятен фактор за развитие на общината като цяло.

ТУРИЗЪМ

Община Опан, поради съхранената си природа и отлично запазени местни традиции и обичаи, има възможности за развитие на туризма в следните форми:

- Еко – туризъм – местност „Пропадналото блато“ в землището на село Бял извор, която е защитена по реда на Закона за защитените територии. Съществуват редки и застрашени от изчезване водоплаващи патици. Установени са около 10 вода риби (шаран, каракуда, бабушка, червеноперка, лин, щука, горчивка, гамбузия, слънчева рибка, речен костур), земноводни и влечуги (жаби, костенурки, смоци, стрелец, водни змии), регистрирани са повече от 120 вода птици, а от бозайниците – видра, белка, дива котка, лисица, черен пор, язовец и други. По периферията на блатото има типична крайречна горичка от дъбове, брястове и ясен.

- Културно – исторически туризъм – археологическите обекти Надгрона могила при Егреците; Сламенова могила; леко Маламовата могила; Кондова могила; Ченъшка могила в местността „Мелнъка“; Гробищна могила; Три могили „Акънжански могили“; Могила в къомрилика – село Ястребово.

- Спортен риболов до язовирите край село Бял извор, село Бяло поле, село Пъстрен, село Опан, село Тракия, село Ястребово.

- Селски туризъм – В общината е запазен местния бит и обичаи, а колоритния местен диалект впечатлява и буди интерес у гостите.

ДЕМОГРАФСКО СЪСТОЯНИЕ

Демографската система има водеща роля и значение в структура на обществото. От развитието на тази система основно зависи социално-икономическото развитие, както на страната, така и на нейните административно-териториални единици.

Политиката за демографско развитие на населението е интегрална част от цялостната политика за икономическо, културно и социално развитие на страната. Устойчивото развитие е средство за осигуряване на благосъстоянието на българските граждани – както на живеещите днес, така и на бъдещите поколения. Гаранциите за устойчиво развитие се създават с разумно и балансирано управление на населението, ресурсите и околната среда.

Множество фактори оказват влияние на геодемографската ситуация. Едни от най-съществените фактори са:

- историко-културното, социално-икономическото и демографското развитие на областта и страната;
- специфичното влияние на брачността, разводимостта, раждаемостта и смъртността, миграцията, полово-възрастовата, етническата, религиозната и образователните структури на населението, характерни за тази територия.

Текущата демографска ситуация в общината се характеризира с продължаващо намаляване и застаряване на населението, намаляваща раждаемост и задържащо се високо равнище на общата смъртност.

Община Опан заема последно място по жители в Област Стара Загора.

Населено място	Постоянен адрес	Настоящ адрес	Постоянен и настоящ адрес
с.Бащино	34	59	24
с.Бял извор	200	278	153
с.Бяло поле	176	310	123
с.Васил левски	166	191	125
с.Венец	60	129	46
с.Княжевско	117	191	92
с.Кравино	34	91	25
с.Опан	292	363	207
с.Пъстрен	121	266	91
с.Средец	160	395	140
с.Столетово	68	102	43
с.Тракия	212	288	165
с.Ястребово	341	498	263
Всичко	1981	3161	1497

Таблица: Адресно регистрираните по постоянен и по настоящ адрес лица на територията на община ОПАН към 15.09.2021г., данни на ГД ГРАО

За периода 2015-2020 г. населението намалява с всяка изминала година, като от 2015 до 2020 г. е намаляло с 268 жители.

Пряко влияние върху формирането на броя на населението в общината, освен естественото движение на населението, оказва и външната миграция.

Механичният прираст на населението в териториален аспект представлява разликата между броя на заселените и броя на изселените лица във и от територията през календарната година. В следващата таблица е показан механичния прираст на територията на Община Опан и съседни общини .

Община	Заселени			Изселени			Механичен прираст		
	всичко	жени	мъже	всичко	жени	мъже	всичко	жени	мъже
Опан	102	56	46	91	53	38	11	8	3

Таблица: Механично движение на населението през 2019 г. (брой)

Националните и общо европейски тенденции за намаляване на населението в национален мащаб не подминават и община Опан. Демографската ситуация в общината е отражение на социално-икономически и културно-исторически фактори.

Като цяло възрастовата структура на населението на общината следва съвсем типичните за чисто селска община параметри – рязко преобладаване на населението в пенсионна и нетрудоспособна възраст (над 65 г.), много нисък дял на младото население и доста нисък на хората от средната възраст.

Обезлюдяването и застаряването на населението е тенденция за цялата страна и община Опан не прави изключение. Делът на възрастните хора в общото население на общината ще се увеличи значително.

Анализът на демографското състояние на община Опан е важен фактор за оценка на количествените параметри и на качествената характеристика на населението, които под влияние на естествените и социално-икономическите процеси се променят непрекъснато. Динамиката в развитието на демографските процеси и измененията в структурите на населението през последните десетилетия оказват силно влияние върху основните системи на обществото: икономическата, образователната, здравноосигурителната и системата за социална защита.

ФИНАНСОВО СЪСТОЯНИЕ НА ОБЩИНА ОПАН В ОБЛАСТТА НА ОКОЛНАТА СРЕДА

Основните нормативни документи, които касаят финансовото състояние и общинския бюджет са Законът за местното самоуправление и местната администрация /ЗМСМА/, Законът за общинските бюджети и Закона за местните данъци и такси /ЗМДТ/.

ФИНАНСОВИ СРЕДСТВА В ОБЛАСТТА НА ОКОЛНАТА СРЕДА

ЗА 2019 ГОДИНА

Разходи за опазване на околната среда - 1 423 172,00 лева

Бюджетни разходи за твърди битови отпадъци.- 222 122,00 лева

ЗА 2020 ГОДИНА

Разходи за опазване на околната среда - 1 158 862,00 лева

Бюджетни разходи за твърди битови отпадъци - 264 320,00 лева

6. АНАЛИЗ НА СИЛНИТЕ И СЛАБИТЕ СТРАНИ, ВЪЗМОЖНОСТИТЕ И ЗАПЛАХИТЕ – SWOT АНАЛИЗ

Един от основните етапи в стратегическото планиране е “анализът на средата”. Изводите от този анализ са важна предпоставка за осъществяване на по-нататъшните стъпки в процеса на стратегическо планиране – SWOT анализ, целеполагането и изготвянето на план за действие. Това наложи те да бъдат изложени в тази част по структуриран начин. Избран бе подходът основните изводи да се групират в две основни части:

- Достижения и силни страни, проблеми и слаби страни
- Възможности и заплахи.

SWOT представлява акроним на вътрешните за общината силни страни (Strengths) и слаби страни (Weaknesses) и външните за общината възможности (Opportunities) и заплахи (Threats). SWOT анализът изхожда от идеята за разделянето на обекта на стратегически анализ от средата, в която той функционира. Обектът на стратегически анализ се разглежда откъм неговите "силни" и "слаби" страни. Средата, в която

функционира обектът на стратегически анализ се диференцира на "възможности" и "заплахи".

Силните страни са ресурс, умение или друго преимущество, което притежава общината. Силната страна е отличителна компетенция, която дава сравнително предимство на общината;

Слабите страни представляват ограниченията или недостига на ресурси, умения и способности, които сериозно възпрепятстват развитието на общината.

Възможностите представляват най-благоприятните елементи на външната среда на общината. Това са благоприятни за общината потенции, от които тя се възползва или би могла да се възползва;

Заплахите са най-неблагоприятните сегменти на външната среда за общината. Те поставят най-големи бариери пред настоящото или бъдещото (желаното) състояние на общината;

След осъществяване на количествен и качествен анализ на общината /анализ на средата/, се оформя съдържанието на квадрантите на SWOT таблица. От изведените характеристики на обекта и обкръжаващата средата се избират най-важните, които се вписват в съответните квадранти. Този етап съдържа голяма доза творчество, но се опира на направения анализ в предишния етап. В същото време елемент на творчество и интуиция е избора на правилния квадрант за идентифицирания фактор.

Целта на направения SWOT-анализ е да се оцени кои направления на развитие на община Опан са най-ефективни от гледна точка "опазването на околната среда", в кои може да се постигне най-добър успех и хармонично развитие, като се използват нейните силни страни и благоприятните възможности на външната среда, както и чрез преодоляване или намаляване на действието на нейните слаби страни и на външните заплахи.

ВЪТРЕШНИ ФАКТОРИ	СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
	✓ Добро общо състояние на отделните компоненти на околната среда – води, въздух, почви, шум и радиационна натовареност ✓ Благоприятни климатични и природни условия, наличие на плодородни земи и благоприятни условия за развитие на селското стопанство ✓ Наличие на защитена територия и зона, значително биологично разнообразие и културно-историческо наследство като предпоставка за развитието на алтернативни форми на туризъм ✓ Изцяло обхванато в система за сметосъбиране население ✓ Община Опан е предприела всички необходими действия за закриване, рекултивация, следексплоатационни грижи и мониторинг на общинското депо за отпадъци с преустановена експлоатация. ✓ Липса на нерегламентирани сметища ✓ Членство в Регионална система за управление на отпадъците в регион Стара Загора	✓ Загуби на питейна вода в резултат от амортизацията на водопроводната мрежа в част от населените места от общината ✓ Липса на изграденост на инфраструктура за събиране и пречистване на отпадъчните води в населените места на територията на общината ✓ Населени места с режим на водоподаване ✓ Липса на изградена система за разделно събиране на отпадъци ✓ Липса на инсталация за третиране на строителни и биоразградими отпадъци ✓ Интензивен трафик на МПС ✓ Тенденцията за увеличаване на количеството твърди горива за битово отопление. ✓ Недостатъчна обществена ангажираност на жителите на общината по екологични проблеми

ВЪНШНИ ФАКТОРИ	ВЪЗМОЖНОСТИ	ЗАПЛАХИ
	✓ Използване на финансовите инструменти на ЕС за решаване на проблемите, свързани с опазването на околната среда ✓ Намаляване загубите на питейна вода от водоснабдителната мрежа ✓ Предприемане на мерки за достигане на норма на натрупване на битовите отпадъци, отговаряща на количествените цели по „Отпадъци“ на общинско и на национално ниво. ✓ Въвеждане на системи за разделно събиране на специфични потоци отпадъци. ✓ Недопускане образуването на нерегламентирани сметища чрез своевременни превантивни ✓ Периодични замервания с мобилни станции на чистота на въздуха през определен интервал или при настъпване на рискови събития ✓ Развитие на биоземеделие ✓ Развитие на екологичен туризъм ✓ Благоустрояване и озеленяване ✓ Информирание и въвличане на обществеността при решаване на проблеми свързани с околната среда ✓ Формиране на екологосъобразно поведение сред населението	✓ Влошена демографска характеристика, включително миграцията (предимно на млади хора от общината към по-големите градове на страната и емиграцията в чужбина) ✓ Климатични промени, които са предпоставка за повече природни бедствия, засушаване, ерозия ✓ Замърсяване на обработваеми земи с препарати за растителна защита ✓ Интензивен транспортен трафик в и в близост до територията на общината ✓ Периодични замърсявания на въздуха с вредни емисии от транспорта и битовото отопление ✓ Рискове свързани с близостта на големи замърсители на въздуха до общината ✓ Изгаряне на твърди горива с лоши характеристики (ниска калоричност и високо пепелно съдържание) и използване на неефективни битови горивни уредби. ✓ Увеличаване на количествата събрани смесени битови отпадъци ✓ Потенциални нови разходи по прилагане на екологичното законодателство ✓ Неизпълнение или забавяне на инвестиционни проекти в инфраструктурата, важни за развитието на общината

7. ВИЗИЯ ЗА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ОПАН

Стратегическата част на Програмата за опазване на околната среда на Община Опан е съобразена с основните цели на политиката за опазване на околната среда, както и с основните стратегически и планови документи на национално и регионално ниво в областта на опазване на околната среда.

От една страна Визията е обобщена представа на общността за желаните качества на средата, която изгражда, поддържа и обитава.

Опазването на околната среда и стремежът към непрекъснато подобряване на качеството на отделните компоненти от нея е сред стратегическите цели на Община Опан.

Изработването на ясна и конкретна Визия за околната среда на Община Опан се основава на извършения анализ на средата, на откритите специфични особености в SWOT анализа и на очакванията и предвижданията за развитие на общината. На тази основа е формулирана и Визията за околната среда на община Опан.

Община Опан – постигаща устойчиво и балансирано развитие на територията и осигуряваща чиста и хармонична околна среда.

За постигане на достоен стандарт на живот, съвременна инфраструктура, привлекателна жизнена среда, атрактивни условия за бизнес и инвестиции.

8. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

В процеса на анализ на всички данни, имащи отношение към състоянието на околната среда, регистрирането на констатации, отчитането на тенденции се установиха силните и слабите страни, които община Опан притежава по отношение на възможностите и да формулира ефективни политики за опазването на околната среда. От друга страна бяха идентифицирани възможностите за надграждане над постигнато при изпълнение на дейностите за опазване на околната среда , както и заплахите, които могат да възпрепятстват процеса. След като бе формулирана визия на Община Опан се преминава към определяне на целите, достигането на които, ще се обективизира в цялостно по-добро състояние на околната среда в община Опан. Постигането на целите изразява очакванията на местната власт, обществеността и на всички заинтересовани страни за осигуряването на чиста околна среда.

ГЕНЕРАЛНА СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ

Стратегическата цел винаги се отнасят до крайното желано състояние в разглежданата област. При определянето на целта бяха взети предвид основните силни страни, които трябва да бъдат запазени, основните проблеми /слаби страни/ които следва да бъдат решени и се отчетоха възможностите и заплахите пред община Опан в областта на околната среда.

С оглед фокусирането на управленските процеси и насочване на ресурсите по такъв начин, че Общината да успее да запази и да надгради постигнатото до момента в областта на опазване на околната среда е формулирана генералната стратегическа цел:

ГЕНЕРАЛНА СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ

Опан - община със съхранена чиста околната среда, по- качествен начин на живот и с условия за икономическо развитие.

СПЕЦИФИЧНИ СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ И ИНДИКАТОРИ

На основата на генералната стратегическа цел се разработва следващото ниво - специфичните стратегически цели. Те определят конкретните и специфични резултати/промени в общината. Отнесени към генералната стратегическа цел на програмата, специфичните цели определят „какво”, „колко” и „кога” трябва да се извърши.

Формулираните по-долу цели са базирани върху Визията и приоритетите на общината в областта на околната среда за следващите години. За постигане на главната стратегическа цел на Програмата за опазване на околната среда са формулирани следните специфични стратегически цели, систематизирани по компонентите на околната среда:

Специфична цел 1: *Да се запази доброто качество на атмосферния въздух и да се поддържа нивото на емисиите под пределно допустимите концентрации.*

Постигането на специфична цел 1 ще доведе до защита на здравето на хората, опазване на биоразнообразието и природните и културни ценности от вредни въздействия, както и предотвратяване настъпването на опасности и щети при изменение качеството на въздуха в резултат на различните дейности.

За реализирането на тази цел е необходимо да се предвидят следните дейности:

- ✓ Повишаване на обществената информираност и култура по проблемите на замърсяване на атмосферния въздух от употребата на твърди горива за битово отопление и други.
- ✓ Организиране на измерване с мобилна станция за контрол на качеството на атмосферния въздух, със съдействието на Изпълнителната агенция по околна среда, с цел получаване на точни и актуални резултати свързани с КАВ.
- ✓ Осигуряване на своевременна информация на населението за качеството на атмосферния въздух в Общината;

- ✓ Реализиране на проекти за рехабилитация и реконструкция на пътната и уличната мрежа в Общината.
- ✓ Изготвяне на график свързан с поддържане чистотата на уличната мрежа, включително и измиване на улици;
- ✓ Реализиране на проекти за газификация на частни и обществени сгради;
- ✓ Подобряване на материално техническата база и внедряване на мерки за ЕЕ в публичната инфраструктура.
- ✓ Повишаване енергийната ефективност и внедряване на ВЕИ в обществени сгради на територията на община Опан.
- ✓ Ограничаване и прилагане на засилен контрол/санкции при замърсяване на атмосферния въздух от изгаряне на нерегламентирани горива (*включително отпадъци*) за отопление;
- ✓ Популяризиране на резултатите от вече реализирани проекти за повишаване на енергийна ефективност на сгради чрез изготвяне и разпространяване на информационни материали (брошури и листовки) сред населението.

Индикатори за изпълнение на поставената цел:

- Брой информационни кампании за информиране на населението по проблемите на замърсяване на атмосферния въздух;
- Проведено изследване за качеството на атмосферния въздух на базата, на което да се гради бъдещата политика свързана с атмосферния въздух;
- Брой информационни кампании свързани с информиране на населението за състоянието на атмосферния въздух;
- Брой реализирани проекти за рехабилитация и реконструкция на пътната и уличната мрежа в Общината.
- Изготвен график за поддържане чистотата на уличната мрежа;
- Брой реализирани проекти за газификация на частни и обществени сгради;
- Брой реализирани проекти за подобряване на материално техническата база и внедряване на мерки за ЕЕ в публичната инфраструктура.

- Брой реализирани проекти за повишаване енергийната ефективност и внедряване на ВЕИ в обществени сгради на територията на община Опан.
- Брой извършени проверки по сигнали за изгаряне на нерегламентирани горива (включително отпадъци) за отопление;
- Брой информационни кампании

Специфична цел 2: *Да се развие инфраструктурата за питейни и отпадъчни води и да се подобри управлението на водите*

Успешното реализиране на специфична цел 2 ще доведе до оптимизирано използване на водните ресурси и задоволяване потребностите от вода на населението, както и до опазване на водните ресурси и екосистеми, чрез предотвратяване на замърсявания.

За реализирането на тази цел е необходимо да се предвидят следните дейности:

- ✓ Реконструкция и рехабилитация на водоснабдителната мрежа и осигуряване необходимото количество и качество вода за питейни и битови нужди за жителите на общината.
- ✓ Изграждане на канализационна система в населените места на територията на Община Опан
- ✓ Изграждане на локални пречиствателни станции за отпадни води в населените места на общината;
- ✓ Изграждане на санитарно-охранителна зона около водоземните съоръжения на находища на питейна и минерална вода
- ✓ Извършване на мониторинг върху качеството на водата за питейно-битово водоснабдяване
- ✓ Повишаване проводимостта на реките в регулационните граници на населените места

- ✓ Подаване на своевременна информация към Басейнова дирекция и Областна администрация за намалена проводимост на речните легла на територията на Общината извън регулационните граници на населените места
- ✓ Поддържане в добро хидротехническо състояние язовирите, публична общинска собственост
- ✓ Информирание на обществеността за състоянието на водните ресурси на местно ниво.

Индикатори за изпълнение на поставената цел:

- Реконструирана водопроводна мрежа – метри;
- Процент загуба на питейна вода по водопроводната мрежа;
- Изградена канализационна система – метри;
- Изградени локални пречиствателни станции - брой;
- Изградени санитарно-охранителни зони – брой;
- Брой извършени изследвания за проследяване качеството на водата за питейно-битово водоснабдяване;
- Почистено поречие на речните корита – метри;
- Брой язовири в добро хидротехническо състояние
- Брой информационни кампании;

Специфична цел 3: *Опазване и устойчиво ползване на почвите*

Реализирането на специфична цел 3 ще доведе до опазване и устойчиво ползване на почвите

За реализирането на тази цел е необходимо да се предвидят следните дейности:

- ✓ Повишаване административния капацитет по отношение на опазване, устойчиво ползване и възстановяване на функциите на почви;
- ✓ Проучване състоянието на почвените ресурси в Общината;
- ✓ Организиран е на дейности за информиране на собственици и ползватели на земеделски земи за наложените ограничения в ползването им;
- ✓ Въвеждане на биологично земеделие;
- ✓ Недопускане на палене на стърнища;
- ✓ Контрола върху изоставяне и нерегламентирано изхвърляне на селскостопански отпадъци върху почвена повърхност;
- ✓ Екологосъобразно обезвреждане на негодни за употреба пестициди и други препарати с растителна защита;
- ✓ Осъществяване на почвен мониторинг относно състоянието на почвите и превенция на замърсявания с тежки метали;
- ✓ Организиране на публични кампании за повишаване на информираността на населението във връзка с устойчиво управление на земите.

Индикатори за изпълнение на поставената цел:

- Участия в обучения – брой;
- Създадена на база данни с почвени показатели;
- Брой информационни кампании;
- Брой реализирани инвестиции в посока биологично земеделие;
- Брой проверки, Брой предписания; Брой санкции;
- Брой проверки, Брой предписания; Брой санкции;
- Обезвредени негодни за употреба пестициди и други препарати с растителна защита – килограм;
- Брой изследвани почвени проби;
- Брой проведени кампании.

Специфична цел 4: *Да се съхрани биоразнообразието на общината и да се предприемат дейности насочени към поддържане на защитените територии в добро състояние*

Постигането на специфична цел 4 ще доведе до опазване и поддържане на богатото биоразнообразие и местообитанията.

За реализирането на тази цел е необходимо да се предвидят следните дейности:

- ✓ Спазване на ограниченията за опазване на местообитанията в защитената зона „Река Мартинка“ и защитена местността „Пропадналото блато“;
- ✓ Проучване биоразнообразието на територията на общината извън защитената територия и зона;
- ✓ Проучване на възможности за финансиране на проекти за опазване и подобряване на биоразнообразието в Общината;
- ✓ Изготвяне на приблизителна оценка на ресурсите и находищата на лечебни растения в Общината;
- ✓ Изготвяне на годишни справки за издадените разрешителни за добив на лечебни растения включват количествата и видовете на билките;
- ✓ Извършване на ежегодни проверки за спазване на забраната за събиране на билки под специален режим на опазване както и за спазване на разрешените количества в разрешителния документ за добив;
- ✓ Проучване на възможности за развитие на екологичен туризъм в общината;
- ✓ Изграждане и поддържане на екопътеки;
- ✓ Провеждане на информационни кампании, които да повишат обществената ангажираност и инициативност в областта на опазване на биологичното разнообразие.

Индикатори за изпълнение на поставената цел:

- Проведени проучвателни кампании – брой;
- Реализирани проекти – брой;
- Изготвен регистър на лечебните растения;
- Изготвени справки за издадените разрешителни за добив на лечебни растения;
- Брой проверки, Брой предписания; Брой санкции;
- Изградени екопътеки – брой;
- Брой проведени информационни кампании;

Специфична цел 5: *Да се изпълнят количествените цели в сектор „Отпадъци“ на общинско ниво, чрез прилагане на мерки, съгласно йерархията при управление на отпадъците - предотвратяване, подготовка за повторна употреба, рециклиране*

Реализирането на специфична цел 5 ще доведе до ограничаване вредното въздействие на отпадъците върху човешкото здраве и околната среда и подобряване на системата за управление на отпадъците

За реализирането на тази цел е необходимо да се предвидят следните дейности:

- ✓ Извършване на морфологичен анализ на отпадъците, образувани на територията на общината;
- ✓ Организиране на информационни кампании свързани с управление на отпадъците и за ползите от разделно събиране на рециклируемите отпадъци;
- ✓ Проучване на възможностите за сепариране на общия битов отпадък, генериран на територията на община Опан и въвеждането му;
- ✓ Организиране на разяснителна кампания сред населението за ползите от фамилното компостиране;

- ✓ Закупуване на компостери за домашно компостиране и реализиране на пилотни проекти по населени места;
- ✓ Подготовка и реализация на проект за изграждане на общинска открита площадка за компостиране;
- ✓ Организиране на система за разделно събиране на биоотпадъци с цел тяхното компостиране;
- ✓ Организиране на системата за разделно събиране на масово разпространени отпадъци от всички населени места на общината (отпадъци от опаковки, негодни за употреба батерии и акумулатори, излязло от употреба електрическо и електронно оборудване);
- ✓ Проучване възможността за сключване на договор с лицензирана фирма, която по съгласуван график да събира опасните масово разпространени отпадъци от домакинствата в т.ч. лекарства с изтекъл срок на годност, живачни термометри и др.;
- ✓ Изграждане на площадка за временно съхраняване на едрогабаритни и строителни отпадъци;
- ✓ Изграждане на система за разделно събиране на употребяван текстил (дрехи) и обувки с цел намаляване на обема на текстила, попадащ в общия обем на отпадъците, чрез поставяне на контейнери за събиране на употребяване дрехи.
- ✓ Следексплоатационни грижи и мониторинг на закритото и рекултивирано общинско депо за отпадъци;
- ✓ Извършване на постоянен контрол на райони и/или участъци, които крият риск от замърсяване с отпадъци.

Индикатори за изпълнение на поставената цел:

- Изготвен морфологичен анализ на отпадъците;
- Брой реализирани информационни кампании свързани с управлението на отпадъците и за ползите от разделно събиране на рециклируемите отпадъци;

- Въведено сепариране на общия битов отпадък, генериран на територията на община Опан;
- Организирана разяснителна кампания сред населението за ползите от фамиленото компостиране – брой;
- Закупени на компостери за домашно компостиране – брой;
- Реализирани пилотни проекти за домашно компостиране – брой включени домакинства;
- Изготвен проект за изграждане на общинска открита площадка за компостиране;
- Изградена общинска открита площадка за компостиране;
- Организирана система за разделно събиране на биоотпадъци – брой включени населени места;
- Организирани системи за разделно събиране на масово разпространени отпадъци от всички населени места на общината – брой;
- Организирани кампании за събиране опасните масово разпространени отпадъци от домакинствата – брой;
- Изградена площадка за временно съхраняване на едрогабаритни и строителни отпадъци;
- Въведена система за разделно събиране на употребяван текстил (дрехи) и обувки;
- Недопускане замъсяването на рекултивирания терен;
- Брой проверки, Брой предписания; Брой санкции.

Специфична цел 6: *Да се подобри управлението и увеличи площта на зелената система на територията на Община Опан*

Постигането на специфична цел 6 ще доведе до опазване, възстановяване и поддържане на зелената система в общината.

За реализирането на тази цел е необходимо да се предвидят следните дейности:

- ✓ Изготвяне на анализ за наличните зелени площи и пустеещи терени на територията на общината;
- ✓ Благоустрояване на паркове, зелени площи и зони за отдих;
- ✓ Изготвяне на график свързан с почистването и озеленяването на зелените площи в общината;
- ✓ Поддържане на парковете в населените места – зацветяване, окопаване, окастряне на клони от общинските дървета, оформяне на храсти;
- ✓ Планиране и изграждане на нови паркове за широко обществено ползване;

Индикатори за изпълнение на поставената цел:

- Изготвен цялостен анализ за наличните зелени площи и пустеещи терени;
- Подобро състояние на зелената система;
- Озеленяване и поддържана чистота на зелените площи
- Планирани и изградени нови паркови.

Специфична цел 7: Да се повиши информираността на населението относно състоянието на околната среда и възможностите, които тя предлага за развиване на устойчиви икономически дейности и създаване на условия за подготовка на проекти в областта на екологията

Успешното реализиране на специфична цел 7 ще доведе до създаване на условия за включване на населението в инициативи по опазване на околната среда, чрез повишаване на осведомеността им

За постигането на тази цел е необходимо да бъдат реализирани следните основни дейности:

- ✓ Организиране и провеждане на местни и международни инициативи, свързани с опазването на околната среда и честване по подходящ начин на дати от екологичния календар
- Организиране и провеждане на инициативи,

свързани с опазването на околната среда и честване по подходящ начин на дати от екологичния календар;

- ✓ Подобряване капацитета на общината за подготовка и реализация на екологични проекти чрез обучения;
- ✓ Периодично информиране на населението за състоянието на околната среда и евентуалните рискове за здравето чрез средствата за масова информация;
- ✓ Периодично информиране на населението за изпълнението на мерките от Общинската програма за опазване на околната среда, както и за реализацията на различни други проекти с екологична насоченост, свързани с национални кампании и местни инициативи, чрез средствата за масова информация и други средства;
- ✓ Провеждане на кампании по почистване на обществени зелени площи, паркове, градинки, площади и др.;
- ✓ Участие в инициатива на bTV Media Group „Да изчистим България заедно“;
- ✓ Включване на децата от общината в различни програми за екологично образование и възпитание;
- ✓ Участие с проекти в Националната кампания „За чиста околна среда“.

Индикатори за изпълнение на поставената цел:

- Брой проведени инициативи свързани с опазването на околната среда;
- Брой участия в обучения и брой обучени експерти;
- Брой изготвени отчети за изпълнение на мерките по Общинската програма за опазване на околната среда;
- Брой организирани информационни събития/кампании, включително и мероприятия с деца;
- Брой реализирани проекти по Националната кампания „За чиста околна среда“.

9. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ И ИНДИКАТИВНА ФИНАНСОВА ТАБЛИЦА

№	Мярка / Действие	Отговорна институция	Предлагани източници на финансиране	Срок на изпълнение	Ефект / Резултат
Специфична цел 1: <i>Да се запази доброто качество на атмосферния въздух и да се поддържа нивото на емисиите под пределно допустимите концентрации.</i>					
	Повишаване на обществената информираност и култура по проблемите на замърсяване на атмосферния въздух от употребата на твърди горива за битово отопление и други.	Община Опан	Общински бюджет	2022 г.	Информирание на населението по проблемите на замърсяване на атмосферния въздух.
	Организиране на измерване с мобилна станция за контрол на качеството на атмосферния въздух, с цел получаване на точни и актуални резултати свързани с КАВ.	Община Опан	ИАОС РИОСВ – Стара Загора	2024 г.	Проведено изследване свързано с КАВ на базата, на което да се гради бъдещата политика свързана с атмосферния въздух.

Осигуряване на своевременна информация на населението за качеството на атмосферния въздух в Общината.	Община Опан	Общински бюджет	Постоянен	Информирание на населението за състоянието на атмосферния въздух.
Реализиране на проекти за рехабилитация и реконструкция на пътната и уличната мрежа в Общината.	Община Опан	Структурни фондове на ЕС / Национално финансиране	2022 г. – 2028 г.	Рехабилитирана пътна и улична мрежа; Намаляване на емисиите на вредни вещества и достигане на нормите за качество на атмосферния въздух в Община Опан.
Изготвяне на график свързан с поддържане чистотата на уличната мрежа, включително и измиване на улици.	Община Опан	Общински бюджет	Постоянен	Поддържана чистота на уличната мрежа, която от своя страна благоприятства за подобряване качеството на атмосферния въздух

Реализиране на проекти за газификация на частни и обществени сгради.	Община Опан	Европейски фондове	2022 г. – 2028 г.	Намаляване на емисиите на вредни газове изпускани в атмосферата.
Подобряване на материално техническата база и внедряване на мерки за ЕЕ в публичната инфраструктура.	Община Опан	Общински бюджет / Европейски фондове	2022 г. – 2028 г.	Намаляване на емисиите на вредни газове изпускани в атмосферата.
Повишаване енергийната ефективност и внедряване на ВЕИ в обществени сгради на територията на община Опан.	Община Опан	Общински бюджет / Европейски фондове	2022 г. – 2028 г.	Намаляване на емисиите на вредни газове изпускани в атмосферата.
Ограничаване и прилагане на засилен контрол/санкции при замърсяване на атмосферния въздух от изгаряне на нерегламентирани горива за отопление.	Община Опан	Общински бюджет	Постоянен	Намаляване на емисиите на вредни газове изпускани в атмосферата

	Популяризиране на резултатите от вече реализирани проекти за повишаване на енергийна ефективност на сгради чрез изготвяне и разпространяване на информационни материали (брошури и листовки) сред населението.	Община Опан	Общински бюджет	Постоянен	Повишаване осведомеността на населението по въпросите свързани с енергийната ефективност.
Специфична цел 2: <i>Да се развие инфраструктурата за питейни и отпадъчни води и да се подобри управлението на водите</i>					
	Реконструкция и рехабилитация на водоснабдителната мрежа и осигуряване необходимото количество и качество вода за питейни и битови нужди за жителите на общината.	Община Опан Асоциация по В и К	Структурни фондове на ЕС / Национално финансиране	2022 г. – 2028 г.	Подобряване водоснабдителната система на Община Опан; Намаляване процента загуби на вода по водопреносната мрежа.
	Изграждане на канализационна система в населените места на територията на община Опан.	Община Опан Асоциация по В и К	Структурни фондове на ЕС / Национално финансиране	2022 г. – 2028 г.	Изградени съоръжения за събиране на отпадъчните води

Изграждане на локални пречиствателни станции за отпадни води в населените места на общината	Община Опан Асоциация по В и К	Структурни фондове на ЕС / Национално финансиране	2022 г. – 2028 г.	Изградени локални пречиствателни станции на територията на населените места в община Опан.
Изграждане на санитарно-охранителна зона около водоземните съоръжения на находища на питейна и минерална вода.	Община Опан Асоциация по В и К	Общински бюджет Национално финансиране	2022 г. – 2028 г.	Опазване качеството на питейната и минерална вода.
Извършване на мониторинг върху качеството на водата за питейно-битово водоснабдяване.	Община Опан В и К ЕООД - Стара Загора РЗИ	Общински бюджет В и К ЕООД	Постоянен	Контрол върху качеството на питейната вода.
Повишаване проводимостта на реките в регулационните граници на населените места на община Опан.	Община Опан	Общински бюджет / Европейски фондове	Постоянен	Подобряване речния оток, предпазване от наводнения.

Подаване на своевременна информация към Басейнова дирекция и Областна администрация за намалена проводимост на речните легла на територията на Общината извън регулационните граници на населените места.	Община Опан	Общински бюджет	Постоянен	Подобряване речния оток, предпазване от наводнения.
Поддържане в добро хидротехническо състояние язовирите, публична общинска собственост.	Община Опан/ концесионери/ наематели	Община Опан/ концесионери/ наематели	Постоянен	Предотвратяване на екологични бедствия.
Информирание на обществеността за състоянието на водните ресурси на местно ниво.	Община Опан	Общински бюджет	Постоянен	Подобрена осведоменост по въпросите свързани с водоползването и водните ресурси.

	Специфична цел 3: Опазване и устойчиво ползване на почвите				
	Повишаване административния капацитет по отношение на опазване, устойчиво ползване и възстановяване е функциите на почви.	Община Опан	Общински бюджет	2024 г.	Повишен капацитета на служителите от общинската администрация.
	Проучване състоянието на почвените ресурси в Общината.	Община Опан	Структурни фондове на ЕС / Национално финансиране	2028 г.	Създадена на база данни с почвени показатели.
	Организиран на дейности за информиране на собственици и ползватели на земеделски земи за наложените ограничения в ползването им.	Община Опан	Общински бюджет	Постоянен	Запазване плодородието на почвата.
	Въвеждане на биологично земеделие.	Община Опан ОД Земеделие	Частни инвестиции	2022 г. – 2028 г.	Поддържане плодородието на почвата; Увеличаване богатството от растителни и животински видове.

Недопускане палене на стърнища.	Община Опан	Общински бюджет	Постоянен	Запазване плодородието на почвата; Превенция от пожари.
Контрола върху изоставяне и нерегламенти рано изхвърляне на селскостопански отпадъци върху почвена повърхност.	Община Опан	Общински бюджет	Постоянен	Предотвратено замърсяване на почвената повърхност.
Екологосъобразно обезвреждане на негодни за употреба пестициди и други препарати с растителна защита.	МОСВ / Община Опан	МОСВ	2028 г.	Предотвратено замърсяване на почвената повърхност.
Осъществяване на почвен мониторинг относно състоянието на почвите и превенция на замърсявания с тежки метали.	Община Опан ИАОС РИОСВ – Стара Загора	Общински бюджет ИАОС	Постоянен	Запазване плодородието на почвата.
Кампании за повишаване на информираността на населението за устойчиво управление на земите.	Община Опан	Общински бюджет	Постоянен	Въвеждане на добри земеделски практики.

Специфична цел 4: Да се съхрани биоразнообразието на Общината и да се предприемат дейности насочени към поддържане на защитените територии в добро състояние					
Спазване на ограниченията за опазване защитената зона „Река Мартинка“ и защитена местността „Пропадналото блато“.	Община Опан	Общински бюджет	Постоянен	Съхраняване на биоразнообразието в Общината.	
Проучване биоразнообразието на територията на общината извън защитената територия и зона.	Община Опан	Общински бюджет	Постоянен	Съхраняване на биоразнообразието в Общината.	
Проучване на възможности за финансиране на проекти за опазване и подобряване на биоразнообразието в Общината.	Община Опан	Общински бюджет ПУДООС	Постоянен	Съхраняване на биоразнообразието в Общината.	
Изготвяне на приблизителна оценка на ресурсите и находищата на лечебни растения в Общината.	Община Опан	Общински бюджет ПУДООС	2023 г.	Опазване на ресурсите от лечебни растения.	

Изготвяне на годишни справки за издадените разрешителни за добив на лечебни растения включват количествата и видовете на билките.	Община Опан	Общински бюджет	Постоянен	Опазване на ресурсите от лечебни растения.
Извършване на ежегодни проверки за спазване на забраната за събиране на билки под специален режим на опазване както и за спазване на разрешените количества в разрешителния документ за добив.	Община Опан	Общински бюджет	Постоянен	Опазване на ресурсите от лечебни растения.
Проучване на възможности за развитие на екологичен туризъм в общината.	Община Опан	Общински бюджет ПУДООС	Постоянен	Развитие на екологичен туризъм.
Изграждане и поддържане на екопътеки	Община Опан	Общински бюджет ПУДООС	Постоянен	Развитие на екологичен туризъм

Провеждане на информационни кампании, които да повишат обществената ангажираност и инициативност в областта на опазване на биологичното разнообразие.	Община Опан	Общински бюджет	Постоянен	Съхраняване на биоразнообразието в Общината.
Специфична цел 5: <i>Да се изпълнят количествените цели в сектор „Отпадъци“ на общинско ниво, чрез прилагане на мерки, съгласно йерархията при управление на отпадъците - предотвратяване, подготовка за повторна употреба, рециклиране</i>				
Извършване на морфологичен анализ на отпадъците, образувани на територията на общината.	Община Опан	ПУДООС / Структурни фондове на ЕС / Национално финансиране	2025 г.	Анализ на вида на отпадъците и предприемане на адекватна политика по управление на отпадъците.
Организиране на информационни кампании свързани с управление на отпадъците и за ползите от разделно събиране на рециклируемите отпадъци.	Община Опан	Общински бюджет	Постоянен	Повишаване осведомеността на населението.

Проучване на възможностите за сепариране на общия битов отпадък, генериран на територията на община Опан и въвеждането му .	Община Опан	Общински бюджет ПУДООС / Структурни фондове на ЕС /	2022 г.	Намаляване количествата отпадъци предадени за депониране.
Организиране на разяснителна кампания сред населението за ползите от фамилното компостиране.	Община Опан	Общински бюджет	Постоянен	Повишаване екологичната култура на населението.
Закупуване на компостери за домашно компостиране и реализиране на пилотни проекти по населени места.	Община Опан	Общински бюджет ПУДООС / Структурни фондове на ЕС /	2024 г.	Намаляване количествата отпадъци предадени за депониране.
Подготовка и реализация на проект за изграждане на общинска открита площадка за компостиране.	Община Опан	ПУДООС / Структурни фондове на ЕС / Национално финансиране	2025 г.	Намаляване количествата отпадъци предадени за депониране.

Организиране на система за разделно събиране на биоотпадъци с цел тяхното компостиране.	Община Опан	Общински бюджет	2026 г.	Намаляване количеството отпадъци предадени за депониране.
Организиране на системата за разделно събиране на масово разпространени отпадъци от всички населени места на общината (отпадъци от опаковки, негодни за употреба батерии и акумулатори, излязло от употреба електрическо и електронно оборудване).	Община Опан	Общински бюджет	2022 г. – 2023 г.	Намаляване количеството отпадъци предадени за депониране.
Сключване на договор с лицензирана фирма, която по съгласуван график да събира опасните масово разпространени отпадъци от домакинствата в т.ч. лекарства с изтекъл срок на годност, живачни термометри и др.	Община Опан	Общински бюджет	2022 г.	Сключен договор с лицензирана фирма за събиране на опасни масово разпространени отпадъци от домакинствата.

Изграждане на площадка за временно съхраняване на едрогабаритни и строителни отпадъци.	Община Опан	Общински бюджет	2027 г.	Предотвратяване на нерегламентираното изхвърляне на отпадъци.
Изграждане на система за разделно събиране на употребяван текстил (дрехи) и обувки с цел намаляване на обема на текстила, попадащ в общия обем на отпадъците, чрез поставяне на контейнери за събиране на употребяване дрехи.	Община Опан	Общински бюджет	2026 г.	Намаляване количеството отпадъци предадени за депониране.
Следексплоатационни грижи и мониторинг на закритото и рекултивирано общинско депо за отпадъци	Община Опан	Общински бюджет	Постоянен	Недопускане замърсяването на рекултивираният терен.
Извършване на постоянен контрол на райони и/или участъци, които крият риск от замърсяване с отпадъци.	Община Опан	Общински бюджет	Постоянен	Предотвратяване образуването на нерегламентирани сметища

	Специфична цел 6: Да се подобри управлението и увеличи площта на зелената система				
	Изготвяне на анализ за наличните зелени площи и пустеещи терени на територията на общината.	Община Опан	Общински бюджет	2022 г.	Изготвен цялостен анализ за наличните зелени площи и пустеещи терени.
	Благоустрояване на паркове, зелени площи и зони за отдих.	Община Опан	Общински бюджет ПУДООС / Структурни фондове на ЕС	2022 г. – 2028 г.	Подобрено състояние на зелената система.
	Изготвяне на график свързан с почистването и озеленяването на зелените площи в общината.	Община Опан	Общински бюджет	Постоянен	Изготвен график и поддържани зелени площи.
	Поддържане на парковете в населените места – зацвявяване, окопаване, окастриане на клони от общинските дървета, оформяне на храсти.	Община Опан	Общински бюджет	Постоянен	Поддържани зелени площи.

Планиране и изграждане на нови паркове за широко обществено ползване.	Община Опан	Общински бюджет ПУДООС / Структурни фондове на ЕС	2022 г. – 2028 г.	Разширяване на зелената система.
Специфична цел 7: <i>Да се повиши информираността на населението относно състоянието на околната среда и възможностите, които тя предлага за развиване на устойчиви икономически дейности и създаване на условия за подготовка на проекти в областта на екологията</i>				
Организиране и провеждане на местни и международни инициативи, свързани с опазването на околната среда и честване по подходящ начин на дати от екологичния календар.	Община Опан	Общински бюджет ПУДООС / Европейски фондове	Постоянен	Повишена осведомеността на населението.
Подобряване капацитета на общината за подготовка и реализация на екологични проекти чрез обучения.	Община Опан	Общински бюджет	Постоянен	Подобрен капацитет и разширени възможности за реализиране на проекти.

Периодично информирание на населението за състоянието на околната среда и евентуалните рискове за здравето чрез средствата за масова информация.	Община Опан / РИОСВ – Стара Загора	Общински бюджет	Постоянен	Повишена осведоменост на населението.
Периодично информирание на населението за изпълнението на мерките от Общинската програма за опазване на околната среда, както и за реализацията на различни други проекти с екологична насоченост, свързани с национални кампании и местни инициативи, чрез средствата за масова информация и други средства;	Община Опан	Общински бюджет	Постоянен	Повишена осведоменост и заинтересованост на населението
Провеждане на кампании по почистване на обществени зелени площи, паркове, градинки, площади и др.	Община Опан	Общински бюджет	Постоянен	Участието на населението в дейностите насочени към опазване на околната среда.

Участие в инициатива на bTV Media Group „Да изчистим България заедно“.	Община Опан	Общински бюджет	2022 г. – 2028 г.	Участието на населението в дейностите насочени към опазване на околната среда.
Включване на децата от общината в различни програми за екологично образование и възпитание.	Община Опан	Общински бюджет	Постоянен	Възпитаване на екологично мислене сред младежите
Участие с проекти в Националната кампания „За чиста околна среда“	Община Опан	Общински бюджет ПУДООС	2022 г. – 2028 г.	Участието на населението в дейностите насочени към опазване на околната среда

10. СИСТЕМА ЗА МОНИТОРИНГ, ОТЧЕТ И КОНТРОЛ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОБЩИНСКАТА ПРОГРАМА

Процесите на мониторинг и контрол, както и механизмите, които те възплъщават в себе си, имат определени цели и функции по отношение на реализацията на публичните политики в областта на околната среда, като осигуряване на прозрачност, отчетност, отговорност на управлението, качеството на изпълнението, създаване на механизми за участие, постигане на съгласие, повишаване на ефективността и ефикасността на включените в програмата мерки и политики и изграждането на стратегическа визия.

За да се изпълнява успешно Общинската програма за опазване на околната среда се изисква прилагане на система за мониторинг и контрол на изпълнението ѝ. Необходимо е да се извършва и оценка на крайния ефект от нейното изпълнение, както и периодичната ѝ актуализация в случаите на промяна в обстоятелствата или необходимост от корекция на целите.

ОРГАНИЗАЦИЯ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО, МОНИТОРИНГ И КОНТРОЛ НА ПРОГРАМАТА

За да се гарантират действителните резултати, е изградена системата за мониторинг и контрол на базата на европейското, националното и местното законодателство. Програмният мониторинг и контрол е тази част от програмата, която следи за правилното изпълнение на избраната стратегия по отделни мерки, които са изброени в плана за действие. Системата на програмния мониторинг и контрол позволява да се определи дали Общината се приближава към планираните стратегически цели.

Изпълнението на конкретните мерки и дейности, които водят до постигане на планираните цели, е задължение на Община Опан в нейната административна цялост. Общинската администрация следва своевременно да подготвя и внася проекти за финансиране на дейностите по опазване на околната среда.

Разпределението и прецизирането на задачите от Плана за действие към съответните експерти по специалности и включването им в годишната програма на Община Опан за съответната година, както и проследяването на планирането,

изпълнението и спазването на сроковете са задължения на съответната общинска структура, определена за извършването на тези дейности, съгласно актуалния към релевантния момент Устройствен правилник за организация и дейността на общинска администрация Опан. Съобразно Устройственият правилник се определят и отговорните структури/експерти от Общинската администрация отговарящи за оперативните дейности, свързани с отчетността, организацията и координацията с други структури (в и извън Общината), имащи отношение към изпълнението и контрола на програмата.

Наблюдението и оценката на ПООС ще се извършва с оглед постигането на ефективност и ефикасност от изпълнението ѝ. Предметът на наблюдение включва изпълнението на целите и приоритетите на Програмата, организацията и методите на изпълнение, прилагани от съответните административни структури. Наблюдението е важен елемент, който позволява да се засили или намали активността в конкретна насока, да се предприемат коригиращи действия, ако напредъкът е неудовлетворителен или, ако условията се изменят.

Оценката включва информация от наблюдението и от други източници на ефектите от предприетите действия и на резултатите от тях. Извършването на оценката ще осигури на управлението механизми на контрол чрез информация за разходите и за резултатите.

Оценката дава възможност да се проследи ефектът от планираните и реализираните дейности. Информация за оценката следва да се предостави по подходящ начин на обществеността, като по този начин се представят пред хората проблемите, планираните инициативи и най-вече напредъкът по постигането на визията и главната стратегическа цел.

В този смисъл дейностите за мониторинг и контрол ще бъдат прилагани в следните аспекти:

ОСИГУРЯВАНЕ НА ПРОЗРАЧНОСТ

Прозрачността е основна характеристика на демократичния процес и позволява на гражданите да осъществяват форми на контрол в процеса на вземане на политически решения и в частност формулирането на публични политики и програми. В този

смисъл, трябва да се отбележи, че при реализацията настоящата програма, отговорните за нейното изпълнение структури трябва да осигуряват свободен достъп до информация за състоянието на околната среда и за цялостното изпълнение на програмата, към заинтересованите страни и обществеността, като цяло. Свободният достъп ще гарантирана проследимостта на прилагането на интегрираните мерки, в т.ч. очакваните резултати, цели, положителни въздействие и други ефекти.

ОСИГУРЯВАНЕ НА ОТЧЕТНОСТ

Като ключов инструмент от провеждането и реализацията на настоящата програма, процесът на мониторинг ще има за цел да обезпечи осигуряването на информация за степента на достижимост на набелязаните цели, изпълнението на мерките, за ефективността, ефикасността и рационалността на използване на публични ресурси и за степента на постигнато въздействие. Удачно е дейностите по мониторинг и контрол, по отношение на отчетността, да се извършват като се генерира информация за нивото на изпълнение на всяка една от разписаните мерки, стойността на разходваните средства и създадените ефекти. Отчетността трябва да се гарантира с представяне на годишни доклади за изпълнението на Програмата, които да са публично достъпни.

В съответствие с изискванията на чл. 79 от ЗООС, Програмата се приема от Общински съвет - Опан, който контролира изпълнението ѝ. Кметът на община Опан трябва ежегодно да внася в общинския съвет отчет за изпълнението на Програмата за околна среда. В този отчет се отбелязват постиженията и слабостите при изпълнението на програмата, които стават достояние и на обществеността чрез публикуването им на интернет страницата на община Опан и по друг подходящ начин. При необходимост се правят предложения за допълване и актуализиране на програмата.

Отчетът за изпълнението на Програмата се изготвят и внасят в Общински съвет - Опан до 31 март всяка година. Екземпляр от отчета за изпълнението на Програмата за околна среда се представя за информация и в РИОСВ - Стара Загора, съгласно чл. 79, ал. 6 от ЗООС.

Контролът върху изпълнението на Общинската програма за опазване на околната среда се извършва от Общински съвет - Опан по отчети за изпълнението ѝ, внасяни ежегодно от Кмета на Общината.

ОСИГУРЯВАНЕ НА ОТГОВОРНОСТ НА УПРАВЛЕНИЕТО

Общинското ръководство, общинският съвет и служителите в публичния сектор следва да отговарят пред заинтересованите страни и обществеността за упражняването на техните правомощия, да вземат мерки при критика или изисквания, поставени от гражданите, както и да поемат отговорност за грешки и некомпетентност. В този смисъл е важно да се разработят механизми на мониторинг и контрол по отношение на регулярното повишаване на уменията и квалификация на отговорните лица, както и да се изградят различни нива на проверка на качеството във връзка с начина на отчитане и изпълнението на програмата.

ПОДОБРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО

По време на прилагането на мерките за мониторинг и контрол за изпълнение на програмата е необходимо да се изгражда капацитет за създаване, реализиране и изпълнение на качествени политики при оптимално съчетаване на резултати с ресурси. В този смисъл е важно Община Опан да анализира как изпълнението на различните мерки, част от Програмата, биват постигнати, на каква цена и какви резултати се постигат с тях.

СЪЗДАВАНЕ НА МЕХАНИЗМИ ЗА УЧАСТИЕ В ПРОЦЕСА НА ФОРМУЛИРАНЕ И ПРОВЕЖДАНЕ НА ПОЛИТИКИ

Контролните функции имат за цел да гарантират спазването на принципа за представителност и свободен достъп до процеса на формулиране на политиките в областта на околната среда. По този начин ще бъде възможно гражданите да получават възможност да участват във вземането на решения по отношение на оценката и промените при реализацията на публичните политики и програми. Подходящо е да се провеждат кръгли маси, отворени форуми и други мероприятия, които да позволяват от една страна влизането на гражданите в процеса на формулиране на политики, а от друга да се засили контролната роля на обществеността при изпълнението на програмата.

ПОСТИГАНЕ НА СЪГЛАСИЕ И ОБЩЕСТВЕН КОНСЕНСУС

Балансирането управление се базира на съгласуване на различните обществени интереси, като има за цел да постигне обществен консенсус за провеждане на политиките. Характерен белег на тази характеристика е стремежа към включване на заинтересованите страни, които получават различни форми за упражняване на влияние върху осъществяваните мерки, предмет на настоящата програма..

ПОВИШАВАНЕ НА ЕФЕКТИВНОСТТА И ЕФИКАСНОСТТА НА ЗАЛОЖЕНИТЕ МЕРКИ И ИЗГРАЖДАНЕТО НА СТРАТЕГИЧЕСКА ВИЗИЯ

В този пункт дейностите по мониторинг и контрол трябва да служат като инструмент за предефинирането на политики по опазване на околната среда чрез актуализиране на настоящата програма или през други инструменти. Това трябва да се случва при неефективно и неефикасно изпълнение на програмата, при промяна на потребностите на Община Опан, при редуциране на бюджета или увеличаването на възможностите на Общината.

Настоящата Програма за опазване на околната среда на община Опан е с период на действие от 2021 до 2028 г.. Съгласно чл. 79, ал. 5 от ЗООС, Кметът на община Опан може да предложи допълване и актуализиране на ПООС. Измененията, допълненията и актуализацията на Общинската програма за опазване на околната среда се приемат от Общински съвет - Опан.

Настоящата Общинска програма следва да бъде актуализирана при съществени промени в националното законодателство или по съображения, които биха допринесли за подобряване на плана за действие, например при навлизане в нов програмен период на страната, както и на общините или при изготвянето на значителен брой стратегически документи, финансови инструменти и др., чиито възможности следва да бъдат използвани.

Изработването на нова Програма за опазване на околната среда на община Опан се налага и при изтичане на срока на действие на съществуващата ПООС, а именно 2028г..

В процеса на наблюдение, спазването на принципите за партньорство, публичност и прозрачност се осигуряват от Община Опан